

ZARZĄDZENIE Nr 16/2022
DYREKTORA GENERALNEGO
ŁÓDZKIEGO URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO W ŁODZI

z dnia 8 czerwca 2022 r.

w sprawie wprowadzenia „Instrukcji reagowania w przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze terrorystycznym (faktycznych lub domniemanych) w ramach działań antyterrorystycznych w obiektach użytkowanych przez Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi”.

Na podstawie art. 25 ust. 4 pkt 1 i ust. 10 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1233, 2447, 2448 oraz z 2022 r. poz. 655) art. 2 pkt 1. ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2234 oraz z 2022 r. poz. 583 i 655) zarządza się co następuje:

§ 1. Wprowadza się „Instrukcję reagowania w przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze terrorystycznym (faktycznych lub domniemanych) w ramach działań antyterrorystycznych w obiektach użytkowanych przez Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi”, zwaną dalej „instrukcją” dla wszystkich lokalizacji Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, zwanego dalej „Urzędem”.

§ 2. Za zapoznanie podległych pracowników z instrukcją oraz egzekwowanie stosowania instrukcji przez podległych pracowników odpowiadają dyrektorzy wydziałów/biur oraz kierownicy równorzędnych komórek organizacyjnych Urzędu.

§ 3. Pracownicy Samodzielnych Stanowisk Pracy ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Spraw Przeciwpożarowych przeprowadzą szkolenie w przedmiocie instrukcji dla koordynatorów działań i ewakuacji oraz kadry kierowniczej Urzędu.

§ 4. Dyrektor Biura Administracji i Logistyki zapewni możliwość zapoznania się z instrukcją wszystkich pracowników ochrony wykonujących zadania ochrony na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia i świadczy usługi na podstawie odrębnej umowy w zakresie bezpośredniej ochrony osób i mienia w obiektach Urzędu.

§ 5. Nadzór nad realizacją postanowień instrukcji powierza się dyrektorom wydziałów/biur i kierownikom równorzędnych komórek organizacyjnych Urzędu oraz

pracownikom Samodzielnych Stanowisk Pracy ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Spraw Przeciwpożarowych w częściach ich dotyczących.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor Generalny Urzędu

Mirosław Suski

INSTRUKCJA
REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA
ZDARZEŃ O CHARAKTERZE
TERRORYSTYCZNYM
(FAKTYCZNYCH LUB DOMNIEMANYCH)
W RAMACH DZIAŁAŃ
ANTYTERRORYSTYCZNYCH W OBIEKTACH
UŻYTKOWANYCH PRZEZ
ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

Opracował:

Zatwierdził:

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE I DEFINICJE

§ 1. Niniejsza instrukcja reagowania w przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze terrorystycznym zwana dalej „instrukcją”, została opracowana w ramach działań antyterrorystycznych w obiektach użytkowanych przez Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi, zwany dalej „Urzędem” na podstawie obowiązku prawnego wynikającego z art. 2. pkt 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2234, z późn. zm.).

§ 2. Instrukcja jest dokumentem opracowanym w celu określenia sposobów reagowania w przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze terrorystycznym oraz sytuacji kryzysowej w zakresie organizacyjnym i porządkowym. Zakres przedmiotowy instrukcji jest zgodny z opublikowanymi rekomendacjami, poradnikami ABW, Policji i PSP.

§ 3. Zakres personalny obowiązywania instrukcji:

- 1) instrukcja obowiązuje wszystkich stałych użytkowników obiektów Urzędu, określając zadania i obowiązki osób, a także zakres działań przewidzianych do realizacji w przedmiocie instrukcji określonym w § 2;
- 2) instrukcja obowiązuje wszystkie pozostałe osoby przebywające w obiektach Urzędu w zakresie czynności zabronionych oraz obowiązków i działań określonych w przypadku wystąpienia (faktycznego lub domniemanego) zdarzeń o charakterze terrorystycznym lub sytuacji kryzysowej.

§ 4. Definicje terminów użytych w instrukcji:

- 1) **zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru lub innego miejscowego zagrożenia** - rozumie się przez to:
 - a) zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomości,
 - b) tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru lub innego miejscowego zagrożenia;
- 2) **inne miejscowe zagrożenie** - zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody nie będące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, którego zapobieżenie lub usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków (*np. podłożony ładunek wybuchowy, zerwany dach, zalane pomieszczenie itp.*);

- 3) **zdarzenie o charakterze terrorystycznym** - należy przez to rozumieć sytuację, co do której istnieje podejrzenie, że powstała na skutek przestępstwa o charakterze terrorystycznym, o którym mowa w art. 115 § 20 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345, z późn. zm.) lub zagrożenie zaistnienia takiego przestępstwa;
- 4) **masowe zagrożenie** - sytuacja wywołana działaniem sił natury, awariami technicznymi, bądź innymi zdarzeniami, która stwarza potencjalną możliwość utraty zdrowia, życia ludzkiego lub wystąpienia szkody w mieniu albo i środowisku, charakteryzująca się dużym obszarem objętym zagrożeniem i/lub dużą liczbą zagrożonych osób;
- 5) **stan nagłego zagrożenia zdrowotnego** - stan polegający na nagłym lub przewidywanym w krótkim czasie pojawieniu się objawów pogarszania zdrowia, którego bezpośrednim następstwem może być poważne uszkodzenie funkcji organizmu lub uszkodzenie ciała lub utrata życia, wymagający podjęcia natychmiastowych medycznych czynności ratunkowych i leczenia;
- 6) **agresja** – napastliwe, brutalne zachowanie się wobec kogoś lub czegoś, także silnie negatywne emocje, np. nienawiść, gniew, wywołujące takie zachowania;
- 7) **niebezpieczny przedmiot (narzędzie)** - to przedmiot, który ze względu na swój kształt, wymiary, masę, tnącą powierzchnię, ostre zakończenie albo zawarty w nim materiał niebezpieczny zwyczajnie użyty może spowodować śmierć, ciężkie uszkodzenie ciała, ciężki rozstrój zdrowia, np. broń biała, nóż sprężynowy, siekiera, łom, ale również silny i agresywny pies oraz samochód usiłujący potrącić osobę; to również każdy inny przedmiot, który użyty niezgodnie z przeznaczeniem lub w sposób niedozwolony może spowodować skutki, jak użycie wobec osoby broni palnej, noża, itp.;
- 8) **czynniki CBRN** - (*ang. chemical, biological, radiological, and nuclear*) – broń (substancja niebezpieczna) chemiczna, biologiczna, radiologiczna i nuklearna – czynniki masowego rażenia;
- 9) **katastrofa budowlana** - jest to niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów;
- 10) **awaria budowlana** - to stan uniemożliwiający lub ograniczający użytkowanie obiektu budowlanego w wyniku uszkodzenia jego elementów lub zepsucia się urządzeń technicznych:
 - a) uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany, nadającego się do naprawy lub wymiany,
 - b) uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych z budynkami,

c) awaria instalacji;

- 11) **sytuacja kryzysowa** - należy przez to rozumieć sytuację wpływającą negatywnie na poziom bezpieczeństwa ludzi, mienia w znacznych rozmiarach lub środowiska, wywołującą znaczne ograniczenia w działaniu właściwych organów administracji publicznej ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków;
- 12) **strefa zagrożenia/rejon zagrożony** - należy przez to rozumieć przestrzeń otwartą lub zamkniętą, w której mogą występować zjawiska i substancje niebezpieczne dla życia i zdrowia ludzi oraz mienia i środowiska;
- 13) **miejsce zdarzenia o charakterze terrorystycznym** - należy przez to rozumieć przestrzeń otwartą lub zamkniętą, w której nastąpiło zdarzenie o charakterze terrorystycznym lub w której wystąpił lub miał wystąpić jego skutek, oraz przestrzeń, w której występują zagrożenia związane ze zdarzeniem o charakterze terrorystycznym;
- 14) **teren przyległy** - należy przez to rozumieć pas terenu wokół obiektu, o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów z uwagi na wymagania bezpieczeństwa pożarowego określone w przepisach techniczno-budowlanych;
- 15) **techniczne środki zabezpieczenia** - należy przez to rozumieć sprzęt, instalacje, elektroniczne urządzenia oraz systemy alarmowe i monitorujące, urządzenia i środki mechaniczne, w tym budowlane, chroniące i sygnalizujące zagrożenie chronionych osób i mienia oraz służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów i innych miejscowych zagrożeń;
- 16) **urządzenie elektroenergetyczne** - należy przez to rozumieć wszystkie urządzenia przeznaczone do wytwarzania, przekształcania, rozdziału i wykorzystania energii elektrycznej;
- 17) **infrastruktura krytyczna** - należy przez to rozumieć systemy oraz wchodzące w ich skład powiązane ze sobą funkcjonalnie obiekty, w tym obiekty budowlane, urządzenia, instalacje, usługi kluczowe dla bezpieczeństwa państwa i jego obywateli oraz służące zapewnieniu sprawnego funkcjonowania administracji publicznej, a także instytucji i przedsiębiorców;
- 18) **infrastruktura krytyczna budynku** - należy przez to rozumieć rzeczywiste i cybernetyczne systemy, urządzenia, instalacje oraz powiązane z nimi funkcjonalnie pomieszczenia, z możliwością prawidłowej obsługi, kluczowe dla bezpieczeństwa obiektu i osób w nim przebywających oraz służące zapewnieniu sprawnego funkcjonowania Urzędu (np. systemy, instalacje elektroenergetyczne, teleinformatyczne, systemy i urządzenia przeciwpożarowe, itp.);

- 19) **działania ratownicze** - należy przez to rozumieć każdą czynność podjętą w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidację przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- 20) **pierwsza pomoc** - należy przez to rozumieć zespół czynności podejmowanych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego wykonywanych przez osobę znajdującą się w miejscu zdarzenia, w tym również z wykorzystaniem udostępnionych do powszechnego obrotu wyrobów medycznych oraz produktów leczniczych;
- 21) **działania antyterrorystyczne** - należy przez to rozumieć działania organów administracji publicznej polegające na zapobieganiu zdarzeniom o charakterze terrorystycznym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych przedsięwzięć, reagowaniu w przypadku wystąpienia takich zdarzeń oraz usuwaniu ich skutków, w tym odtwarzaniu zasobów przeznaczonych do reagowania na nie;
- 22) **działania kontrterrorystyczne** - należy przez to rozumieć działania wobec sprawców, osób przygotowujących lub pomagających w dokonaniu przestępstwa o charakterze terrorystycznym, prowadzone w celu wyeliminowania bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub wolności osób lub mienia przy wykorzystaniu specjalistycznych sił i środków oraz specjalistycznej taktyki działania;
- 23) **wsparcie psychiczne** – należy przez to rozumieć wszystkie działania, które podejmujemy na rzecz osób uczestniczących w działaniach ratowniczych, celem zminimalizowania negatywnych skutków doświadczanej sytuacji bezpośrednio na miejscu zdarzenia, jak i w późniejszym czasie, wsparcie psychiczne dzielimy na: wsparcie informacyjne, emocjonalne i praktyczne;
- 24) **ochrona osób** - działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa życia, zdrowia i nietykalności osobistej;
- 25) **ochrona mienia** - działania zapobiegające przestępstwom i wykroczeniom przeciwko mieniu, a także przeciwdziałające powstawaniu szkody wynikającej z tych zdarzeń oraz niedopuszczające do wstępu osób nieuprawnionych na teren chroniony, jak również przedsięwzięcia mające na celu ochronę mienia przed pożarem lub innym miejscowym zagrożeniem;
- 26) **główny koordynator działań i ewakuacji** - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną i uprawnioną przez Dyrektora Generalnego Urzędu do kierowania i organizacji działań ratowniczych w przypadku wystąpienia pożaru, miejscowego zagrożenia lub sytuacji kryzysowej w wyznaczonym obiekcie Urzędu;

- 27) **koordynator działań i ewakuacji rejonu** - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną i uprawnioną przez dyrektora wydziału/biura odpowiedzialną za realizację i organizację działań ratowniczych w przydzielonej części (strefie/rejonie/ kondygnacji) obiektu Urzędu w przypadku wystąpienia pożaru, miejscowego zagrożenia lub sytuacji kryzysowej, w czasie działań ratowniczych bezpośrednio podlega głównemu koordynatorowi działań i ewakuacji;
- 28) **osoby wyznaczone do udzielania pierwszej pomocy** - należy przez to rozumieć pracowników Urzędu, przeszkolonych z zakresu ratownictwa medycznego, wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym i ewakuacji, w czasie działań ratowniczych bezpośrednio podległych koordynatorowi działań i ewakuacji rejonu;
- 29) **stały użytkownik obiektu** – osoba przebywająca w obiekcie Urzędu w formie stałej, cyklicznej, faktycznie użytkująca pomieszczenia i infrastrukturę techniczną obiektu jako: pracownik, stażysta, praktykant lub zatrudniona na podstawie umów cywilnoprawnych, realizująca zadania na rzecz Urzędu określone w innych przepisach oraz osoba będąca pracownikiem, stażystą, praktykantem lub zatrudniona na podstawie umów cywilnoprawnych, realizująca zadania na rzecz instytucji i firm zewnętrznych, działających w obiektach Urzędu w formie stałej, cyklicznej, a świadczących usługi na rzecz Urzędu na podstawie odrębnych umów i zleceń lub będących najemcami pomieszczeń na podstawie odrębnych umów i ustaleń;
- 30) **pracodawca** - należy przez to rozumieć Dyrektora Generalnego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi;
- 31) **pracownik** - należy przez to rozumieć pracownika Urzędu, a także stażystę i praktykanta odbywającego staż lub praktyki w ŁUW w Łodzi;
- 32) **komórka organizacyjna Urzędu** – zespół stanowisk pracy znajdujących się pod wspólnym, jednolitym kierownictwem, realizujących podobne funkcje (wydziały/biura, oddziały i samodzielne stanowiska pracy zgodnie z ze strukturą organizacyjną Urzędu);
- 33) **wydział** - należy przez to rozumieć wydziały/biura i inne równorzędne komórki organizacyjne Urzędu;
- 34) **dyrektor wydziału** - należy przez to rozumieć dyrektorów wydziałów/biur i innych równorzędnych komórek organizacyjnych Urzędu;
- 35) **kierownik** - należy przez to rozumieć kierowników oddziałów w wydziałach Urzędu;
- 36) **bezpośredni przełożony** - należy przez to rozumieć osobę, której pracownik podlega bezpośrednio, zgodnie ze strukturą organizacyjną Urzędu;

37) **ewakuacja** - należy przez to rozumieć zorganizowane przemieszczanie osób z strefy/rejonu zagrożonego lub obiektu zagrożonego do strefy/rejonu bezpiecznego.

Rodzaje ewakuacji:

- a) **ewakuacja całkowita** - należy przez to rozumieć zorganizowane przemieszczenie wszystkich osób przebywających w obiekcie/budynku zagrożonym do wyznaczonego miejsca zbiórki na zewnątrz budynku,
 - b) **ewakuacja częściowa** - należy przez to rozumieć zorganizowane przemieszczenie osób przebywających w rejonie/strefie zagrożonej do innej, wyznaczonej części budynku/ strefy pożarowej lub do wyznaczonego miejsca zbiórki na zewnątrz budynku,
 - c) **ewakuacja doraźna** - należy przez to rozumieć natychmiastowe przemieszczenie osób ze strefy/rejonu lub obiektu/budynku, w których wystąpiło bezpośrednie (faktyczne lub domniemane) zagrożenie dla życia, zdrowia (np. pożar, awaria, inne miejscowe zagrożenie) do miejsca zbiórki w strefie/ rejonie bezpiecznym,
 - d) **ewakuacja planowa** - należy przez to rozumieć przygotowane przemieszczenie osób i mienia z dotychczasowego obiektu Urzędu do miejsca ewakuacji - obiektu docelowego, wcześniej zaplanowanego lub wyznaczonego, w wyniku wystąpienia masowego zagrożenia, ogłoszenia stanów nadzwyczajnych, przewidywanych potencjalnych zagrożeń oraz w sytuacjach wystąpienia symptomów zagrożeń (np. duża awaria przemysłowa, duże pożary obiektów sąsiednich, duże awarie infrastruktury miejskiej, zagrożenie katastrofą budowlaną, konfliktem zbrojnym i sytuacją kryzysową, w tym klęską żywiołową);
- 38) **podmioty ratownicze** - należy przez to rozumieć Policję, Państwową Straż Pożarną, dysponentów zespołów ratownictwa medycznego oraz inne podmioty, do których zadań należy ochrona życia, zdrowia, bezpieczeństwa i porządku publicznego, mienia lub środowiska, które są przygotowane do niezwłocznego reagowania i realizowania zadań w czasie wystąpienia nagłego zagrożenia życia i zdrowia albo mienia lub środowiska;
- 39) **zespół ratownictwa medycznego** – jednostka systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego podejmująca medyczne czynności ratunkowe w warunkach pozaszpitalnych, spełniająca wymagania określone w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
- 40) **KDR - kierujący działaniami ratowniczymi** - należy przez to rozumieć uprawnionego strażaka Państwowej Straży Pożarnej, uprawnionego strażaka innych jednostek ochrony przeciwpożarowej, w tym członka ochotniczej straży pożarnej, kierującego działaniami ratowniczymi na terenie Urzędu po przybyciu na miejsce i przejęciu kierowania od koordynatora działań;

41) **KD - kierujący działaniami** - należy przez to rozumieć kierującego działaniami antyterrorystycznymi podejmowanymi przez właściwe służby lub organy w ramach ich ustawowych zadań na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym, kierującym działaniami antyterrorystycznymi jest:

a) wyznaczony przez Komendanta Głównego Policji, a w przypadkach niecierpiących zwłoki – przez właściwego miejscowo komendanta wojewódzkiego Policji funkcjonariusz Policji, w szczególności w przypadku obecności na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym innych służb i organów,

b) wyznaczony przez Ministra Obrony Narodowej, a w przypadkach niecierpiących zwłoki przez Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej żołnierz Żandarmerii Wojskowej, w przypadku zdarzenia o charakterze terrorystycznym na obszarach lub w obiektach należących do komórek i jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych albo administrowanych przez te komórki i jednostki organizacyjne;

42) **koordynator medycznych działań ratowniczych** - należy przez to rozumieć osobę, która posiada kwalifikacje niezbędne do udzielenia świadczeń zdrowotnych kierującą medycznymi działaniami ratowniczymi, w chwili przybycia na miejsce zdarzenia zespołu ratownictwa medycznego koordynację medycznych działań ratowniczych przejmuje kierujący akcją prowadzenia medycznych czynności ratunkowych, o którym mowa w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym;

43) **służba ochrony obiektu** - należy przez to rozumieć pracowników ochrony wykonujących zadania ochrony na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia i świadczy usługi na podstawie odrębnej umowy w zakresie bezpośredniej ochrony osób i mienia w Urzędzie;

44) **WCZK - wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego** – całodobowa dyżurna służba operacyjna ustanowiona w celach: utrzymania szybkiego i sprawnego obiegu informacji w razie sytuacji kryzysowej, współdziałania z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej, nadzoru nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności, współpracy z podmiotami realizującymi monitoring środowiska, współdziałania z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne, dokumentowania działań podejmowanych przez centrum oraz realizacja zadań stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa;

45) **CPR - centrum powiadamiania ratunkowego** – należy przez to rozumieć element jednolitego systemu, który obsługuje zgłoszenia alarmowe kierowane na numer alarmowy

112 (europejski numer alarmowy), dotyczące zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa i porządku publicznego, mienia oraz środowiska, umożliwiające przekazanie zgłoszenia alarmowego w celu zaangażowania właściwych podmiotów ratowniczych; operator systemu otrzymuje automatycznie informacje na temat lokalizacji dzwoniącego; w przypadku zgłoszeń z telefonów komórkowych są to współrzędne geograficzne, numer dzwoniącego oraz imię i nazwisko osoby, na którą telefon jest zarejestrowany (również w przypadku zarejestrowanego numeru na kartę), w przypadku zgłoszeń z telefonów stacjonarnych operator otrzymuje dokładny adres oraz imię i nazwisko osoby, na którą telefon jest zarejestrowany; system powiadamiania ratunkowego pozwala także na identyfikację numerów zastrzeżonych;

- 46) **tłum** - bardzo duża liczbę ludzi, zgromadzonych w jednym miejscu. Przy czym jest zupełnie nieistotne, czy jednostki, tworzące to zgromadzenie, łączy wspólna narodowość, płeć, wyznanie, poglądy, czy po prostu przypadek; *socjol.*- zgromadzenie wielu ludzi na przestrzeni dopuszczającej bezpośredni kontakt, związanych przelotnie silną więzią psychiczną, przejawiającą się we wspólnym spontanicznym zachowaniu;
- 47) **tłum ekspresyjny** - inaczej demonstrujący to rodzaj tłumy, który poprzez demonstracje chce wyrazić np. chęć uznania bądź szacunku wobec jakiegoś wydarzenia, może on także pokazywać szerszemu gronu odbiorców swoje poglądy, idee (zaświadcza o ich słuszności, "prawdziwości"). Często wyraża także swoje niezadowolenie, żądania - są one jednak pozbawione użycia przemocy. Jeżeli takie zachodzą tłum ten przeradza się w agresywny;
- 48) **tłum agresywny** - to tłum, który jest nastawiony wrogo wobec np. jednostki, grupy jednostek bądź instytucji. Celem jego działania jest zmiana nastawienia wyżej wymienionych osób/podmiotów lub wywołanie u nich paniki, poczucia bezradności. Tłum agresywny jest nastawiony negatywnie, prezentuje swoją siłę, uczucia (nienawiść, złość, etc.) poprzez hasła, często też rękoczynny. Czasem dochodzi nawet do morderstw.

ROZDZIAŁ 2

WYKAZ PODSTAWOWYCH AKTÓW PRAWNYCH OBOWIĄZUJĄCYCH W ZAKRESIE FUNKCJONOWANIA URZĘDU I BEZPIECZEŃSTWA W OBIEKTACH

§ 5. Podstawowe akty prawne opublikowane w Dziennikach Ustaw Rzeczypospolitej

Polskiej:

- 1) Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135, z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1233, z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2234, z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r – Kodeks Pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, z późn. zm.);
- 5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym (Dz. U. Nr 54, poz. 259);
- 6) Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2021 r. poz. 1995).

ROZDZIAŁ 3

ZADANIA I OBOWIĄZKI OSÓB

§ 6. Zadania i obowiązki Dyrektora Generalnego Urzędu:

- 1) realizacja zadań w zakresie tworzenia warunków organizacyjnych i formalnoprawnych oraz zapewniania koniecznych warunków ochrony technicznej obiektów Urzędu zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w imieniu Wojewody Łódzkiego jako kierownika Urzędu;
- 2) bezpośredni nadzór nad realizacją zadań Samodzielnych Stanowisk Pracy ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Spraw Przeciwpożarowych;
- 3) nadzór nad przestrzeganiem przepisów i realizacją zadań w Urzędzie z zakresu ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 4) współpraca z jednostkami zewnętrznymi i podmiotami ratowniczymi w zakresie ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa osób i mienia;
- 5) wyznaczanie osób na funkcje głównych koordynatorów działań i ewakuacji;
- 6) uzgadnianie i zatwierdzanie instrukcji i procedur w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia, ich aktualizacji oraz wykazów głównych koordynatorów działań i ewakuacji w obiektach użytkowanych przez Urząd;
- 7) nadzór nad zapewnieniem właściwej ochrony fizycznej osób i mienia w obiektach Urzędu.

§ 7. Zadania i obowiązki pracowników Samodzielnych Stanowisk Pracy ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Spraw Przeciwpożarowych, w tym inspektora ds. ochrony przeciwpożarowej:

- 1) współpraca z Dyrektorem Generalnym w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 2) informowanie Dyrektora Generalnego o stwierdzonych zagrożeniach wraz z wnioskami zmierzającymi do ich usunięcia lub mającymi na celu poprawę i usprawnienie stanu bezpieczeństwa w Urzędzie;
- 3) rekomendowanie osób na funkcje koordynatorów działań i ewakuacji. Opracowanie zbiorczych wykazów koordynatorów działań i ewakuacji;
- 4) nadzór nad aktualizowaniem wykazu osób wyznaczonych i odpowiednio przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu;
- 5) nadzór nad prawidłowością: rozmieszczenia, stanem gotowości, konserwacją urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, prawidłowym wyznaczeniem, oznakowaniem i utrzymaniem dróg ewakuacyjnych, środków łączności i alarmowania;
- 6) przeprowadzanie co najmniej raz na 2 lata praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji dla osób będących stałymi użytkownikami obiektów Urzędu.

§ 8. Zadania i obowiązki Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego:

- 1) sprawowanie nadzoru na funkcjonowaniem WCZK w zakresie bezzwłocznego przepływu informacji związanych z wystąpieniem faktycznych lub domniemanych zagrożeń (pożarów i innych miejscowych zagrożeń) na terenie obiektów użytkowanych przez Urząd, polegającego na:
 - a) przyjęciu informacji o zagrożeniu,
 - b) alarmowaniu osób funkcyjnych Urzędu,
 - c) zbieraniu możliwych do uzyskania informacji o zdarzeniu oraz przekazanie ich osobom funkcyjnym Urzędu i dalsze postępowanie wg ich poleceń,
 - d) alarmowaniu służb ratowniczych (o ile wcześniej nie zostały wezwane),
 - e) zbieraniu informacji o przebiegu zdarzenia oraz działaniach ratowniczych,
 - f) alarmowaniu i przekazywaniu ostrzeżeń, komunikatów, poleceń oraz rekomendacji osobom funkcyjnym w poszczególnych obiektach użytkowanych przez Urząd w przypadku otrzymania informacji o wystąpieniu lub możliwości wystąpienia innego miejscowego zagrożenia, w tym zagrożenia o charakterze terrorystycznym;

- 2) opracowywanie procedur, wytycznych i rekomendacji w zakresie bezpieczeństwa ludzi i mienia w obiektach użytkowanych przez Urząd.

§ 9. Zadania i obowiązki Dyrektora Biura Administracji i Logistyki:

- 1) utrzymywanie w należyтым stanie technicznym urządzeń, instalacji, budynków zarządzanych i użytkowanych przez Urząd i dokonywanie okresowych przeglądów i badań urządzeń, instalacji oraz budynków zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi, Polską Normą oraz Dokumentacją Techniczno-Ruchową;
- 2) prowadzenie działań zmierzających do usunięcia bez zbędnej zwłoki awarii i ich skutków mających wpływ na bezpieczeństwo ludzi i mienia w obiektach Urzędu;
- 3) organizacja ochrony fizycznej osób i mienia w obiektach Urzędu i nadzór nad prawidłową realizacją zadań przez służbę ochrony obiektów.

§ 10. Zadania i obowiązki dyrektorów, kierowników komórek organizacyjnych:

- 1) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia, w tym zapisów niniejszej instrukcji w obiektach Urzędu przez podległych pracowników;
- 2) organizacja stanowisk pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony przeciwpożarowej oraz innymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w obiekcie;
- 3) sprawowanie nadzoru nad podległymi obiektami, pomieszczeniami, instalacjami, urządzeniami i narzędziami w zakresie prawidłowości i celowości użytkowania zgodnie z przeznaczeniem i warunkami eksploatacji, określonymi przez administratora, producenta oraz obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi i bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 4) zapoznanie podległych pracowników z treścią niniejszej instrukcji i wykazami koordynatorów działań i ewakuacji;
- 5) współdziałanie z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu w celu właściwego zabezpieczenia stanowisk pracy, pomieszczeń i budynków oraz właściwej realizacji zadań wynikających z obowiązujących przepisów przeciwpożarowych i bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym niniejszej instrukcji;
- 6) zabezpieczenie niezbędnej dokumentacji w przypadku wystąpienia zagrożenia i ogłoszenia ewakuacji doraźnej (listy obecności lub inne dokumenty niezbędne do weryfikacji obecności podległego personelu w miejscu zbiórki ewakuowanych);

- 7) sprawdzenie obecności w miejscu zbiórki ewakuowanych, a następnie poinformowania koordynatora działań, KDR lub KD o stanie osobowym oraz o ewentualnej nieobecności osób ewakuowanych w przypadku przeprowadzenia ewakuacji;
- 8) wyznaczanie w wydziale/biurze osób do udzielania pierwszej pomocy oraz koordynatorów działań i ewakuacji rejonów i zatwierdzanie wykazów tych osób;
- 9) niezwłoczne aktualizowanie wykazów osób do udzielania pierwszej pomocy oraz koordynatorów działań i ewakuacji rejonów w przypadku zmian kadrowych i organizacyjnych w komórce organizacyjnej.

§ 11. Zadania i obowiązki wszystkich osób będących stałymi użytkownikami obiektów.

1. Kto zauważy pożar lub inne miejscowe zagrożenie, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz powiadomić o zdarzeniu zgodnie z zasadami określonymi w § 14.

2. Życie i zdrowie pracowników Urzędu i innych osób przebywających w budynku jest dobrem najwyższym. W przypadku zagrożenia należy je chronić w pierwszej kolejności przed dobrami materialnymi.

3. Każdy ma obowiązek posiadać wiedzę i umiejętności w zakresie sposobów alarmowania, postępowania na wypadek powstania pożaru, innego miejscowego zagrożenia i ewakuacji ludzi z budynku.

4. Każda osoba wyznaczona do wykonywania zadań z zakresu udzielania pierwszej pomocy, wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i innych miejscowych zagrożeń oraz ewakuacji ludzi (kierująca i organizująca działania ratownicze: główny koordynator działań i ewakuacji, koordynator działań i ewakuacji rejonu) ma obowiązek realizacji tych zadań z pełnym zaangażowaniem, należytą starannością, na miarę swojej wiedzy i dostępnych środków technicznych.

5. Każdy ma obowiązek wykonywać polecenia koordynatorów działań i ewakuacji, KDR lub KD w czasie prowadzonych działań ratowniczych, antyterrorystycznych i kontrterrorystycznych.

6. Każdy ma obowiązek zwracać uwagę na osoby przebywające na terenie Urzędu, które mogą być potencjalnymi sprawcami zagrożenia, a ich zachowanie lub wygląd odbiega od przyjętych norm (np. noszenie maskującej odzieży, mechaniczny lub sztywny sposób poruszania, przenoszenie nietypowych przedmiotów, unikanie kontaktów i brak wytłumaczenia celu wizyty, próby pozostania w budynku po godzinach pracy Urzędu, inne oznaki

nerwowości: mimika, pocenie się, tiki nerwowe) oraz bezwzględnego powiadomienia o ww. osobach przełożonego i służbę ochrony obiektu.

UWAGA!

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że osoba z Twojego otoczenia zaczyna się radykalizować, powiadom przełożonego lub służby: Policję lub ABW. Radykalizacja jest procesem, w którym osoba lub grupa, pod wpływem różnych czynników, przybiera coraz bardziej skrajne poglądy i zaczyna akceptować wykorzystanie przemocy w celu realizacji swoich zamiarów lub zaimplementowania swoich przekonań. Objawami radykalizacji mogą być: pojawiające się spolaryzowane poglądy, których dana osoba nie chce poddać pod dyskusję, zachowanie zaczyna powodować konflikty międzyludzkie, pojawia się fascynacja się teoriami spiskowymi, osoba izoluje się od innych pracowników, nagle zmienia nawyki, ma poczucie odrzucenia i bycia ofiarą, uparczywie głosi swoje religijne lub polityczne przekonania, rezygnuje z kontaktów z innymi osobami z powodu: poglądów, rasy, koloru skóry, wyznania lub płci; wyraża potrzebę dominacji lub kontroli nad innymi osobami, nie uznaje innych poglądów i punktów widzenia. Takich sytuacji nie wolno ignorować.

7. Każdy ma obowiązek powiadomienia przełożonego, służbę ochrony obiektu oraz służby i organy właściwe do charakteru i rodzaju zagrożenia według ich ustawowych zadań o zauważonych (ujawnionych) przedmiotach lub urządzeniach (np. paczkach, torbach, rulonach) w stosunku, do których zachodzi podejrzenie, że mogą powodować bezpośrednie lub potencjalne zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub mienia oraz w przypadku znalezienia rzeczy porzuconej bez zamiaru wyzbycia się własności (zagubionej), jak również zwierząt, które zabłąkały się lub uciekły i przebywają na terenie Urzędu.

§ 12. Obowiązki służby ochrony:

- 1) służba ochrony obiektu ma obowiązek monitorowania całego budynku i terenu przyległego w zakresie potencjalnych zagrożeń bezpieczeństwa obiektu. Działania te realizuje poprzez stały dozór sygnałów przesyłanych, gromadzonych i przetwarzanych w elektronicznych urządzeniach i systemach alarmowych zabezpieczenia technicznego, w tym urządzeniach przeciwpożarowych oraz fizyczne posterunki i patrole;
- 2) służba ochrony obiektu ma obowiązek posiadania umiejętności obsługi systemów technicznego zabezpieczenia obiektu, a także środków łączności;
- 3) służba ochrony obiektu ma obowiązek fizycznej weryfikacji (osobistego sprawdzenia) każdego alarmu pochodzącego z elektronicznych urządzeń i systemów alarmowych zabezpieczenia technicznego oraz przyjętych osobistych, telefonicznych lub radiowych

zgłoszeń wystąpienia zagrożenia na terenie Urzędu w miarę fizycznych możliwości i określonych procedur w innych przepisach;

- 4) służba ochrony obiektu ma obowiązek natychmiastowego, skutecznego alarmowania podmiotów ratowniczych i innych służb, organów według ich ustawowych zadań w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia oraz obowiązek współpracy z tymi podmiotami;
- 5) służba ochrony obiektu ma obowiązek natychmiastowego, skutecznego powiadomienia administratora obiektu lub WCZK, a w trakcie prowadzonych działań ratowniczych koordynatora działań i ewakuacji, KDR lub KD o każdej nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa obiektu, występujących zdarzeniach, zagrożeniach i awariach instalacji oraz urządzeń w obiekcie;
- 6) służba ochrony obiektu ma obowiązek pouczenia osób przebywających w obiekcie w przypadku naruszenia przepisów prawa w zakresie bezpieczeństwa, ładu i porządku w obiekcie oraz wydania polecenia w zakresie natychmiastowego usunięcia przyczyn nieprawidłowości mogących spowodować pożar lub inne miejscowe zagrożenie;
- 7) służba ochrony obiektu ma obowiązek pomocy przy ewakuacji ludzi z budynku i realizacji zadań określonych przez koordynatora działań, KDR lub KD w trakcie prowadzonych działań ratowniczych, działań antyterrorystycznych i kontrterrorystycznych;
- 8) służba ochrony obiektu ma obowiązek udostępnić obiekt, sprzęt ratowniczy, inne środki techniczne oraz inne przedmioty znajdujące się w obiekcie na żądanie KDR lub KD w trakcie prowadzonych działań ratowniczych, działań antyterrorystycznych i kontrterrorystycznych niezbędne do realizacji tych działań;
- 9) służba ochrony obiektu ma obowiązek prowadzenia ewidencji wydawanych kluczy pracownikom Urzędu i firm zewnętrznych oraz ewidencji pobieranych kluczy do depozytu;
- 10) służba ochrony obiektu ma obowiązek przechowywania kluczy zapasowych i użycia ich w przypadku wystąpienia zagrożenia oraz zerwania plomb z kluczy i pomieszczeń i wejścia do pomieszczeń o ograniczonym dostępie w przypadku wystąpienia zagrożenia z jednoczesnym powiadomieniem osób funkcyjnych Urzędu, o ile inne przepisy nie stanowią inaczej;
- 11) pracownicy ochrony mają prawo odmówić wejścia osobom wnoszącym materiały i rzeczy określone w § 13 pkt w 1 na teren Urzędu i wezwać je do opuszczenia obiektu, a w przypadku ujawnienia posiadania przez ww. osoby broni i materiałów zagrażających życiu i zdrowiu mają obowiązek natychmiast powiadomić Policję, a w przypadku osoby

stwarzającej, w sposób oczywisty, bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także chronionego mienia dokonać ujęcia tej osoby;

12) pracownicy ochrony mają prawo odmówić wejścia osobom wnoszącym, wwożącym materiały i rzeczy ruchome o nieznanym pochodzeniu, przeznaczeniu, bez wymaganej dokumentacji, trudne do zidentyfikowania oraz których charakter budzi uzasadnione podejrzenie, że stanowią zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub mienia, albo mogą być przedmiotem przestępstwa; w przypadku ujawnienia ww. materiałów i rzeczy ruchomych mają obowiązek natychmiast powiadomić Policję, a w przypadku osoby stwarzającej, w sposób oczywisty, bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także chronionego mienia dokonać ujęcia tej osoby;

13) służba ochrony obiektu realizuje inne zadania ujęte w niniejszej instrukcji;

14) szczegółowe zadania oraz procedury postępowania służby ochrony obiektu określa „Instrukcja ochrony obiektu”.

§ 13. Czynności zabronione na terenie obiektów Urzędu:

1) na teren Urzędu zabrania się wnoszenia:

- a) broni palnej, w tym broni bojowej, myśliwskiej, sportowej, gazowej, alarmowej i sygnałowej,
- b) broni pneumatycznej,
- c) miotaczy gazu obezwładniającego,
- d) narzędzi i urządzeń, których użycie może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia osób,
- e) broni białej,
- f) broni cięciwowej: łuków, kusz itp.,
- g) przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej;
- h) materiałów wybuchowych i pirotechnicznych,
- i) materiałów żrących,
- j) materiałów łatwopalnych i utleniających,
- k) materiałów radioaktywnych,
- l) materiałów trujących,
- m) materiałów zakaźnych,
- n) alkoholu i środków odurzających,

- o) materiałów i przedmiotów wzbudzających odrazę,
 - p) materiałów wydzielających nieprzyjemną lub intensywną woń;
- 2) powyższy zakaz nie dotyczy broni służbowej i środków przymusu bezpośredniego będących na wyposażeniu pracowników ochrony realizujących zadania bezpośredniej ochrony fizycznej osób i mienia w obiekcie Urzędu oraz osób działających w imieniu instytucji państwowych lub samorządowych w czasie wykonywania zadań służbowych, które broń palną i środki przymusu bezpośredniego posiadają na podstawie przepisów prawa.

ROZDZIAŁ 4

SPOSOBY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZDARZENIA O CHARAKTERZE TERRORYSTYCZNYM. (faktycznego lub domniemanego)

§ 14. Zgłoszenie zdarzenia i alarmowanie podmiotów ratowniczych oraz zasady koordynowania działaniami ratowniczymi do czasu przybycia podmiotów ratowniczych.

1. Każda osoba, która zauważy zdarzenie o charakterze terrorystycznym lub zdarzenie mające wpływ na bezpieczeństwo osób i mienia na terenie Urzędu ma obowiązek niezwłocznie powiadomić w każdy dostępny sposób:

- 1) wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie o zagrożeniu;
- 2) sekretariat głównego koordynatora działań i ewakuacji telefonicznie lub bezpośrednio koordynatora działań i ewakuacji, przełożonego lub służbę ochrony, a po godzinach pracy Urzędu WCZK;
- 3) służby ratownicze;
- 4) w trakcie prowadzonych działań ratowniczych wszelkie zdarzenia mające wpływ na bezpieczeństwo osób imienia należy zgłaszać koordynatorowi działań i ewakuacji rejonu lub przełożonemu;
- 5) schemat alarmowania stanowi załącznik nr 1 do instrukcji.

UWAGA!

Fakt ujawnienia niebezpiecznej przesyłki (bioterroryzm) przekazywany jest wyłącznie telefonicznie. Jest to związane z zakazem przemieszczania się osób mających kontakt z przesyłką.

2. Pracownik sekretariatu głównego koordynatora działań i ewakuacji, który otrzymał informację o zagrożeniu powinien:

- 1) powiadomić głównego koordynatora działań i ewakuacji lub osobę zastępującą;

- 2) powiadomić wszystkich koordynatorów działań i ewakuacji rejonów w obiekcie;
- 3) powiadomić służbę ochrony obiektu;
- 4) powiadomić służby ratownicze, o ile wcześniej nie zostały wezwane;
- 5) powiadomić WCZK tel.42 664 14 09 lub tel. wew.**14 09**, 42 664 14 10 lub tel.wew.**14 10**,
tel. alarmowy 987;
- 6) powiadomić inne podmioty funkcjonujące w obiekcie lub terenie przyległym.

3. W przypadku osobistego odbioru informacji o zagrożeniu przez głównego koordynatora działań i ewakuacji osoba ta wykonuje czynności określone powyżej w ust. 2. pkt. 2-6 lub poleca wykonanie tych czynności wyznaczonemu pracownikowi.

4. WCZK powiadamia Dyrektora Generalnego Urzędu lub osobę zastępującą oraz służby ratownicze, o ile wcześniej nie zostały wezwane.

5. Alarmowanie podmiotów ratowniczych oraz służb i organów właściwych do charakteru i rodzaju zagrożenia według ich ustawowych zadań telefonicznie na numery alarmowe:

Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR) europejski nr alarmowy – tel. 112

Straż pożarna (CPR) – tel. 112/998

Państwowe ratownictwo medyczne (CPR) – tel. 112/999

Policja (CPR) – tel.112/997

Centrum Antyterrorystyczne Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – tel. 996

Straż Miejska w Łodzi – **tel. 986** pogotowie wod.- kan. – **tel. 994**

pogotowie ciepłownicze – **tel. 993** pogotowie gazowe – **tel. 992**

pogotowie energetyczne – **tel. 991**

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego – **tel. (42) 638 49 49**

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łodzi – **tel. (42) 253 62 00**

Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych Państwowej Agencji Atomistyki– **tel. (22) 194 30**,
(22) 621 02 56,
tel. kom. 783 920 151

lub w inny skuteczny sposób pozwalający niezwłocznie podjąć działania ratownicze.

6. Osoba zgłaszająca, powiadamiając o zagrożeniu zobowiązana jest podać:

- 1) kto zgłasza zdarzenie;
- 2) rodzaj zdarzenia/zagrożenia;

- 3) sposób uzyskania informacji o zagrożeniu;
- 4) dokładną lokalizację miejsca ujawnienia zagrożenia;
- 5) w przypadku znalezienia podejrzanego przedmiotu jego krótki opis;
- 6) w przypadku groźby użycia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia – miejsce działania, ilość oraz sposób zachowania sprawców;

7. W przypadku odebrania informacji o zagrożeniu od osoby grożącej bezpośrednio podłożeniem ładunku wybuchowego lub innym zagrożeniem należy:

- 1) wykazać maksymalny spokój i opanowanie;
- 2) dążyć do uzyskania jak największej liczby szczegółów dotyczących zagrożenia, jak i osoby przekazującej informację, (każdy zapamiętany szczegół z rozmowy lub przedłużenie jej czasu mogą mieć istotny wpływ na późniejsze postępowanie prowadzone przez Policję), wskazówki dla osoby prowadzącej rozmowę z osobą informującą o fakcie podłożenia ładunku wybuchowego lub innym zagrożeniu są zawarte w załączniku nr 2 do instrukcji;
- 3) uzyskaną informację przekazać natychmiast zgodnie z ust. 1 podając w szczegółach treść rozmowy oraz miejsce, czas i źródło jej uzyskania (jeśli to możliwe to jeszcze w trakcie jej trwania);
- 4) w przypadku otrzymania informacji po godzinach pracy lub poza miejscem pracy – pracownik uzyskane informacje natychmiast powinien przekazać osobiście lub telefonicznie Policji, WCZK, służbie ochrony obiektu lub przełożonemu.

8. Na potrzeby działań ratowniczych wprowadza się funkcję głównych koordynatorów działań i ewakuacji. Na głównych koordynatorów działań i ewakuacji w każdym odrębnym obiekcie Urzędu (w poszczególnych lokalizacjach Urzędu) wyznaczone zostają osoby, których dane kontaktowe umieszcza się w wykazach głównych koordynatorów działań i ewakuacji, opracowanych dla każdego odrębnego obiektu. Wykazy głównych koordynatorów działań i ewakuacji należy opublikować na stronie intranetowej Urzędu <http://nova.boat.luw/> w zakładce BHP > Komunikaty BHP > Koordynatorzy ewakuacji.

9. Główni koordynatorzy działań i ewakuacji są zobowiązani przejąć kierowanie i organizację działań ratowniczych w kolejności określonej w wykazie.

10. Główny koordynator działań i ewakuacji w trakcie prowadzonych działań ratowniczych wydaje polecenia wszystkim osobom przebywającym w podległym obiekcie Urzędu, zgodnie z przyjętymi instrukcjami i procedurami, w celu wykonania określonych czynności zapewniających bezpieczeństwo dla życia i zdrowia oraz mienia do czasu przybycia

uprawnionych do kierowania przedstawiciele podmiotów ratowniczych prowadzących działania ratownicze w ramach ich ustawowych zadań.

11. Główny koordynator działań i ewakuacji w trakcie prowadzonych działań ratowniczych ma uprawnienia do:

- 1) ogłaszania i przekazywania sygnałów alarmowych i komunikatów;
- 2) wprowadzania zakazu wpuszczania osób do budynku Urzędu lub jego części/rejonu;
- 3) potwierdzania informacji o zagrożeniu;
- 4) zabezpieczenia miejsca zdarzenia;
- 5) wyznaczenia strefy zagrożenia;
- 6) przygotowania i przeprowadzenia ewakuacji doraźnej ludzi;
- 7) uruchomienia modułu powiadamiania alarmowego w komunikatorze Intrakom;
- 8) wyłączania i włączania instalacji i urządzeń będących na wyposażeniu budynku Urzędu;
- 9) wprowadzenia zmian dotyczących organizacji ruchu ewakuowanych na terenie obiektu w trakcie działań do momentu przybycia służb ratowniczych.

12. Główny koordynator działań i ewakuacji kierujący działaniami ratowniczymi jest zobowiązany w szczególności do:

- 1) po otrzymaniu informacji o zagrożeniu, do kompleksowego zapoznania się z rodzajem zagrożenia i zaistniałą sytuacją;
- 2) bieżącego analizowania rozwoju sytuacji;
- 3) przekazania zadań do realizacji dotyczących sposobu i zakresu prowadzonych działań ratowniczych pozostałym koordynatorom działań i ewakuacji rejonów, służbie ochrony obiektu oraz pozostałym osobom przebywającym w budynku lub terenie przyległym;
- 4) nadzorowania obiegu informacji i stopnia realizacji zleconych zadań do czasu ich zakończenia;
- 5) bieżącego informowania Dyrektora Generalnego Urzędu lub osobę zastępującą o zaistniałym zagrożeniu, rozwoju sytuacji i przebiegu działań ratowniczych;
- 6) współpracy z przedstawicielami podmiotów ratowniczych kierującymi działaniami ratowniczymi (KDR i KD) oraz innych służb lub organów prowadzących działania w ramach ich ustawowych zadań lub biorących udział w działaniach ratowniczych;

13. Pomocnicze procedury dla głównych koordynatorów działań i ewakuacji zawiera załącznik nr 3 do instrukcji.

14. Na potrzeby działań ratowniczych wprowadza się rejony odpowiedzialności i wyznacza się osoby na koordynatorów działań i ewakuacji rejonów. Wykaz rejonów odpowiedzialności oraz osób wyznaczonych na koordynatorów działań i ewakuacji rejonów wraz z danymi kontaktowymi umieszcza się w wykazach koordynatorów działań i ewakuacji, opracowanych dla każdego odrębnego obiektu. Wykazy koordynatorów działań i ewakuacji rejonów należy opublikować na stronie intranetowej Urzędu <http://nova.boat.luw/> w zakładce BHP > Komunikaty BHP > Koordynatorzy ewakuacji.

15. Koordynatorzy działań i ewakuacji rejonów są zobowiązani przejąć kierowanie i organizację działań ratowniczych w kolejności określonej w wykazie.

16. Koordynatorzy działań i ewakuacji rejonów w trakcie prowadzonych działań ratowniczych realizują zadania określone przez głównego koordynatora działań i ewakuacji, KDR lub KD i wydają polecenia wszystkim osobom przebywającym w rejonie odpowiedzialności, zgodnie z przyjętymi instrukcjami i procedurami, w celu wykonania określonych czynności zapewniających bezpieczeństwo dla życia i zdrowia oraz mienia.

17. Pomocnicze procedury dla koordynatorów działań i ewakuacji rejonów zawiera załącznik nr 4 do instrukcji.

18. W godzinach 16⁰⁰–8⁰⁰ i dniach wolnych od pracy, kiedy Urząd jest nieczynny, działaniami ratowniczymi kieruje, do momentu przybycia KDR, KD, pracownik służby ochrony obiektu.

19. W przypadku konieczności opuszczenia obiektu (wyjście służbowe, prywatne, itp.) oraz dłuższej absencji w pracy (choroba, urlop, itp.) przez osoby wymienione w ust. 8 i 14 (koordynatorzy działań i ewakuacji), osoby te są bezwzględnie zobowiązane do powiadomienia osób zastępujących (osobiście lub telefonicznie) w kolejności określonej w wykazach lub ustalić innego zastępcę.

20. W trakcie prowadzenia działań ratowniczych osoby wymienione w ust. 8 i 14. powinny nosić oznakowanie w postaci kamizelek w kolorach ostrzegawczych.

21. W przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia pracowników Urzędu, zagrożenia życia lub zdrowia innych osób na terenie Urzędu, pracownicy Urzędu mają prawo podjęcia działań w celu uniknięcia niebezpieczeństwa, nawet bez porozumienia z koordynatorem działań i ewakuacji lub przełożonym, na miarę swojej wiedzy i dostępnych środków technicznych. O podjętych działaniach, w miarę możliwości, niezwłocznie należy powiadomić służbę ochrony obiektu i przełożonego, a w trakcie prowadzonych działań ratowniczych w budynku koordynatora działań, KDR lub KD.

22. Osoby wymienione w ust. 8 i 14, które organizowały i kierowały działaniami ratowniczymi oraz osoby które podjęły działania zgodnie z ust. 21 nie mogą ponosić jakichkolwiek niekorzystnych konsekwencji tych działań, pod warunkiem, że nie zaniedbały swoich obowiązków.

§ 15. Sposoby ogłaszania komunikatów i sygnałów alarmowych:

- 1) Komunikaty i sygnały alarmowe oraz polecenia dotyczące realizacji instrukcji i procedur w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia należy wydawać spokojnym, zdecydowanym głosem w sposób zrozumiałym dla odbiorcy;
- 2) Przykładowe komunikaty:
 - a) Komunikat alarmowy o przygotowaniu do ewakuacji: **„Uwaga! Proszę sprawdzić drogi ewakuacyjne i najbliższe otoczenie, zwrócić szczególną uwagę na podejrzane przedmioty i urządzenia. Proszę przygotować się do ewakuacji”**,
 - b) Komunikat alarmowy o rozpoczęciu ewakuacji: **„Uwaga! Ogłaszam ewakuację dla /wymienić rejony- ewakuacja częściowa lub ewakuacja całkowita/, proszę opuścić budynek, miejscem zbiórki ewakuowanych jest/określić miejsce/.”**,
 - c) Komunikat alarmowy o awarii: **„Uwaga! Wystąpiła awaria zasilania, proszę wyłączyć urządzenia elektryczne, pozostać na stanowiskach, czekać na dalsze komunikaty.”**;
- 3) Komunikaty i sygnały alarmowe wydawane dla osób przebywających w budynku Urzędu przez głównego koordynatora działań i ewakuacji lub na jego polecenie przez koordynatora działań i ewakuacji rejonu, kierownika komórki organizacyjnej lub przez jego zastępcę, służbę ochrony lub gońca wyznaczonego przez wyżej wymienione osoby przekazywane są następująco:
 - a) bezpośrednio ustnie,
 - b) telefonicznie,
 - c) poprzez moduł powiadamiania alarmowego w komunikatorze Intrakom;
- 4) Na potrzeby działań ratowniczych wprowadza się sygnał alarmowy **„100” – informacja o zagrożeniu**;
 - a) sygnał alarmowy **„100”- informacja o zagrożeniu** ma zastosowanie w przypadku uzyskania informacji o możliwości wystąpienia lub wystąpieniu innego niż pożar zagrożenia, o różnym charakterze i rodzaju, a którego zakres jest trudny do przewidzenia; jego wprowadzenie ma charakter ogólnego ostrzeżenia, a okoliczności

nie usprawiedliwiają uruchomienia innych działań lub procedury szczegółowe tak stanowią,

- b) po przekazaniu sygnału alarmowego „100” zostaną wydane komunikaty i polecenia szczegółowe określające przedsięwzięcia do realizacji, a wszyscy stali użytkownicy obiektu są zobowiązani stan alarmu wprowadzić i utrzymywać realizację przedsięwzięć tego stanu do czasu odwołania lub przekazania innych komunikatów i poleceń. Kierownicy komórek organizacyjnych zabezpieczają listy obecności lub inne dokumenty niezbędne do weryfikacji obecności pracowników w miejscu zbiórki w przypadku ogłoszenia ewakuacji doraźnej,
 - c) sygnał alarmowy „100” przekazywany jest komunikatem: **„Uwaga! Uwaga! ogłaszam sygnał alarmowy „100”**,
 - d) sygnał alarmowy „100” odwołuje się komunikatem: **„Uwaga! Sygnał alarmowy „100” zostaje odwołany”**;
- 5) Moduł powiadamiania alarmowego w komunikatorze Intrakom, działający w wewnętrznej sieci teleinformatycznej Urzędu, umożliwia jednoczesne zaalarmowanie pracowników w danym obiekcie oraz wydanie komunikatu o natychmiastowej ewakuacji ludzi z budynków. W przypadku ogłoszenia alarmu na monitorach pracowników ewakuowanej lokalizacji (budynków) zostanie wyświetlona plansza alarmowa z komunikatem tekstowym. Kliknięcie ikony (wirtualnego przycisku) "POTWIERDZAM ROZPOCZĘCIE EWAKUACJI" potwierdza zapoznanie się przez pracownika z tym poleceniem oraz pozwoli na zakończenie pracy na komputerze.

UWAGA!

W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek zagrożenia należy zachować spokój, nie ufać plotkom, nie wpadać w panikę!

Uważnie i stale należy słuchać oficjalnych sygnałów alarmowych i komunikatów oraz poleceń kierujących działaniami ratowniczymi.

§ 16. Postępowanie w przypadku wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym - otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego i ujawnienia ładunku wybuchowego (podejrzanego przedmiotu).

1. W przypadku wystąpienia zagrożenia podłożeniem ładunku wybuchowego (sygnał alarmowy „100”) należy na polecenie koordynatora działań i ewakuacji dokonać sprawdzenia wskazanych pomieszczeń i rejonów Urzędu, ze szczególnym zwróceniem uwagi na:

- 1) drożność dróg i wyjść ewakuacyjnych;

- 2) przedmioty, urządzenia, paczki, itp., których obecność w danym miejscu jest nieuzasadniona;
- 3) ślady przemieszczenia elementów wyposażenia;
- 4) zmiany w wyglądzie zewnętrznym przedmiotów, rzeczy, urządzeń, które poprzednio znajdowały się w pomieszczeniach oraz emitowane z nich sygnały (np. świeące elementy elektroniczne, dźwięki mechanizmów zegarowych itp.);
- 5) ponadto należy wykorzystywać tzw. „świadomość sytuacyjną” polegającą na wyszukiwaniu elementów otoczenia, kontekstu sytuacji, które nie pasują do stanu poprzedniego otoczenia lub przebiegu sytuacji, a wychwycone wszelkie odchylenia od normy traktować jako potencjalne zagrożenie.

2. W przypadku zlokalizowania, ujawnienia przedmiotu lub urządzenia w stosunku, do którego zachodzi podejrzenie, iż może zawierać ładunek wybuchowy, w **żadnym wypadku nie wolno dotykać, przemieszczać ww. rzeczy! Należy o tym fakcie niezwłocznie powiadomić na zasadach określonych w § 14.**

3. Postępowanie w przypadku ujawnienia lub otrzymania przesyłki, mogącej zawierać ładunek wybuchowy, urządzenie wybuchowe:

1) przesyłka może zostać uznana za niebezpieczną, jeżeli:

- a) brakuje nadawcy, lub adres nadawcy wzbudza podejrzenia,
- b) z przesyłki wydobywają się dziwne dźwięki,
- c) na przesyłce znajdują się odręczne napisy dziwnej treści lub stylu, języku,
- d) istnieje dopisek „do rąk własnych”, aby otwierać osobiście przez adresata,
- e) przesyłka jest podejrzenie ciężka jak na swój rozmiar, listy o wadze od 40 do 220 g, grubość nie mniejsza niż 3 mm,
- f) w przesyłce organoleptycznie wyczuwalne są: kable/przewody, granulki, kostki, tabliczki, żel,
- g) na przesyłce jest zbyt duża wartość naklejonych znaczków,
- h) przesyłka jest uszkodzona,
- i) przesyłkę dostarcza osoba wzbudzająca podejrzenia zachowaniem lub wyglądem jej odbiega od przyjętych norm;

2) natychmiast powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;

3) nie przemieszczać jej (trzymaną delikatnie odłożyć);

4) nie ścisnąć ani nie deformować;

- 5) opuścić pomieszczenie, oddalić się na odległość minimum 10 m, zabezpieczyć teren przed wejściem innych osób;
- 6) o wszystkich zastrzeżeniach, co do ujawnionej przesyłki należy niezwłocznie poinformować przybyłego na miejsce funkcjonariusza Policji lub innego podmiotu ratowniczego.

4. Nie wolno używać telefonów komórkowych, ani radiotelefonów w pobliżu podejrzanego przedmiotu, urządzenia.

5. W przypadku ujawnienia ładunku wybuchowego, podejrzanego przedmiotu lub urządzenia, strefę zagrożenia wyznacza główny koordynator działań i ewakuacji, jej obszar i sposób zabezpieczenia przekazywany jest służbie ochrony obiektu, koordynatorowi działań i ewakuacji rejonu lub wyznaczonym innym pracownikom Urzędu, a po przybyciu na miejsce funkcjonariuszowi Policji lub innego podmiotu ratowniczego, wiodąca służba: Policja.

§ 17. Postępowanie w przypadku wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym - zagrożenia bioterrorystycznego (czynnik CBRN).

1. W przypadku wystąpienia zagrożenia bioterrorystycznego (sygnał alarmowy „100”) należy wykonać następujące czynności:

1) przesyłka może zostać uznana za niebezpieczną, jeżeli:

- a) brakuje nadawcy, lub adres nadawcy wzbudza podejrzenia,
- b) istnieje dopisek „do rąk własnych”, aby otwierać osobiście przez adresata,
- c) na przesyłce znajdują się odręczne napisy dziwnej treści lub stylu, w nieznanym języku,
- d) na kopercie lub paczce są nakłucia, nacięcia, plamy,
- e) na jej powierzchni znajduje się podejrzana substancja (np. proszek, puder, żel lub inne substancje),
- f) jest nadmiernie oklejona taśmą,
- g) charakteryzuje się nienaturalnym zapachem lub przebarwieniem (np. zapach migdałów lub marcepana),
- h) w przesyłce organoleptycznie wyczuwalne są: proszek, granulki, żel,
- i) przesyłka jest uszkodzona,
- j) na przesyłce jest zbyt duża wartość naklejonych znaczków,
- k) przesyłkę dostarcza osoba wzbudzająca podejrzenia zachowaniem lub wyglądem jej odbiega od przyjętych norm;

2) w przypadku uznania przesyłki za niebezpieczną należy:

- a) powiadomić niezwłocznie o zagrożeniu telefonicznie na zasadach określonych w § 14; **fakt ujawnienia niebezpiecznej przesyłki należy przekazać wyłącznie telefonicznie** (jest to związane z zakazem przemieszczania się osób mających kontakt z przesyłką),
 - b) nie otwierać przesyłki,
 - c) o ile wielkość przesyłki na to pozwoli należy umieścić ją w plastikowym worku szczelnie zaklejając, następnie całość umieścić w drugim worku plastikowym i ponownie dokładnie zakleić,
 - d) nie przemieszczać przesyłki, pozostawić ją w jednym miejscu,
 - e) zabezpieczyć pomieszczenie przed dostępem innych osób,
 - f) wyłączyć wszelkie urządzenia wywołujące ruch powietrza (klimatyzacja, wentylacja wiatraki, itp.), zamknąć okna;
- 3) **pozostać na miejscu zdarzenia do momentu przybycia podmiotów ratowniczych**, służba wiodąca: straż pożarna, Państwowa Inspekcja Sanitarna;

UWAGA!

Obowiązuje bezwzględny zakaz opuszczania pomieszczenia i przemieszczania się po terenie obiektu !

- 4) ponadto w przypadku, gdy przesyłka została otwarta i stwierdzono, że zawiera podejrzaną substancję w formie stałej lub płynnej, inny produkt mogący zawierać materiał biologiczny należy:
- a) substancji nie wachać, nie zdmuchiwać, nie zgarniać,
 - b) przykryć rozsypaną lub rozlaną substancję, produkt i nie usuwać przykrycia,
 - c) dokładnie umyć ręce lub je zdezynfekować, o ile w pomieszczeniu istnieje taka możliwość,
 - d) unikać kontaktu rąk z twarzą.

2. Z uwagi na ryzyko bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia nie zezwala się na czynności, których wykonanie wiąże się z bezpośrednim fizycznym kontaktem z potencjalnie skażoną substancją (osobą, która miała z nią kontakt).

3. W przypadku zarządzenia izolacji określonej części lub całego budynku należy zabezpieczyć na polecenie koordynatora działań i ewakuacji lub uprawnionych przedstawicieli podmiotów ratowniczych wskazane wejścia i wyjścia ze strefy/rejonu zagrożonego od strony zewnętrznej wyznaczonej strefy.

4. W przypadku otrzymania informacji o możliwości zagrożenia bioterrorystycznego bez potwierdzenia bezpośredniego zagrożenia (nie ujawniono przesyłki lub innej formy zagrożenia) należy:

- 1) przekazać sygnał alarmowy „100” i komunikat ostrzegawczy ze szczególnym uwzględnieniem kancelarii i sekretariatów o możliwości otrzymania podejrzanego przesyłki i zwrócenia uwagi na: osoby przebywające na terenie Urzędu, ich zachowania, celowości pobytu oraz inne symptomy zagrożenia;
- 2) powiadomić niezwłocznie na zasadach określonych w § 14 Policję i straż pożarną o zaistniałej sytuacji.

Rekomendacja:

Wyposażyć pracowników Punktu Obsługi Klienta oraz sekretariatów i innych wyznaczonych punktów obsługi mających styczność z przesyłkami wpływającymi, przyjmowanymi od firm świadczących usługi pocztowe, kurierskie i osób fizycznych w niezbędne środki ochrony osobistej (rękawiczki, maski, środki dezynfekcyjne oraz w worki foliowe (poj. 20-60 l) i rolkę taśmy samoprzylepnej.

§ 18. Postępowanie w przypadku wystąpienia groźby użycia broni lub niebezpiecznego przedmiotu, narzędzia, w tym zdarzenia o charakterze terrorystycznym.

1. W przypadku wystąpienia groźby użycia broni lub niebezpiecznego przedmiotu, narzędzia (sygnał alarmowy „100”) w strefie bezpośredniego zagrożenia należy wykonać następujące czynności:

- 1) należy poddać się woli napastnika, wykonując jego polecenia bez zbędnej zwłoki;
- 2) nie należy prowokować wzrostu agresji napastników poprzez głośne zachowanie, gwałtowne przemieszczanie się, ostrzeżenia lub protesty pod ich adresem;
- 3) w przypadku oddania strzałów – nie uciekać chaotycznie, a jeśli to możliwe spróbować się schować za najbliższą osłoną;
- 4) zawsze pytać o pozwolenie, np. na pójścia do toalety;
- 5) w miarę możliwości należy obserwować napastnika/ów celem zapamiętania ich rysopisów, ubioru, elementów maskowania, sposobu zachowania i mówienia, rodzaju posiadanej broni oraz innych cech pozwalających na ich identyfikację;
- 6) należy zapamiętać strefy budynku, w których poruszali się sprawcy, celem ewentualnego ujawnienia i zabezpieczenia śladów;
- 7) jeżeli to możliwe, powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;

8) jeżeli to możliwe, należy zamknąć się w pokoju (zamknąć drzwi na klucz) zabarykadować drzwi i nie opuszczać pokoju, wyciszyć telefon, zgasić światło i nie prowadzić głośnych rozmów, pozostając w nim do czasu interwencji Policji, przebywając w pokoju unikać obszaru będącego w świetle drzwi, okien;

9) ucieczkę lub walkę podjąć tylko w ostateczności.

UWAGA!

Zarówno w miejscu pracy, jak i w życiu prywatnym w przypadku domniemanego lub faktycznego zagrożenia życia spowodowanego zamachem terrorystycznym lub innym bezprawnym zamachem należy zastosować się do zasady 4 U:

UWAŻAJ! Zwracaj uwagę na nienaturalne zdarzenia i zachowania osób. Nigdy nie bądź obojętny. Informacje o zagrożeniu przekazuj na numer alarmowy 112. Nie lekceważ pozostawionych bez opieki toreb i pakunków. Jeśli właściciel się nie znajdzie – poinformuj o niebezpieczeństwie. Jeśli usłyszysz w oddali wybuch lub strzały - nie podchodź! Nie rób zdjęć i nie nagrywaj filmów.

UCIEKAJ! Jeśli usłyszysz wybuch lub strzały – nie podchodź! Jeśli możesz – uciekaj! Nie wracaj na miejsce zdarzenia. Informuj mijane osoby o zagrożeniu. Staraj się uciec jak najszybciej i jak najdalej od miejsca zagrożenia. Pozostaw zbędne rzeczy i ewakuuj się niezależnie od decyzji innych. Gdy tylko będziesz bezpieczny zadzwoń pod numer alarmowy 112.

UKRYJ SIĘ! Jeśli ucieczka nie jest możliwa lub jest zbyt niebezpieczna - ukryj się! Zabarykaduj pomieszczenie, wycisz telefon i odsuń się od okien i drzwi. Nie przemieszczaj się bez celu, zgaś światło i zachowaj ciszę. Uspokój panikujące osoby. Nie kontaktuj się z bliskimi. Zadzwoń po pomoc lub wyślij SMS.

UDAREMNIJ ATAK! Jeśli nie możesz się ukryć ani uciec – udaremnij atak! Działaj przez zaskoczenie i we współpracy z innymi osobami. Pamiętaj, że walka z napastnikiem to ostateczność i należy ją podjąć tylko wtedy, gdy nie ma innego wyjścia! Użyj wszelkich dostępnych środków i przedmiotów.

2. Poza strefą bezpośredniego zagrożenia należy bezzwłocznie wykonywać następujące czynności:

- 1) powiadomić najbliższe otoczenie, nie wzbudzając paniki;
- 2) powiadomić niezwłocznie o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;
- 3) natychmiast opuścić strefę przyległą do miejsca zagrożenia;
- 4) przygotować się do niezwłocznej ewakuacji z rejonów budynku nie objętych zagrożeniem.

3. W przypadku podjęcia przez służbę wiodącą - Policję działań interwencyjnych lub kontrterrorystycznych w strefie bezpośredniego zagrożenia należy:

- 1) nie uciekać z miejsca zdarzenia;
- 2) nie wykonywać gwałtownych ruchów– możesz zostać uznany za napastnika;
- 3) położyć się na podłodze;
- 4) spróbować znaleźć najbliższą osłonę;
- 5) trzymać ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy;
- 6) nie próbować pomagać;
- 7) nie atakować napastników;
- 8) słuchać poleceń i instrukcji funkcjonariuszy Policji;
- 9) poddawać się działaniom, nawet jeżeli będą gwałtowne, nie zadawać pytań lub dyskutować;
- 10) nie trzeć oczu w przypadku użycia granatów łzawiących;
- 11) po otrzymaniu polecenia wyjścia– opuścić pomieszczenie jak najszybciej;
- 12) nie zatrzymywać się na przykład w celu zabrania rzeczy osobistych;
- 13) odpowiadać na pytania funkcjonariuszy Policji;
- 14) być przygotowanym na traktowanie przez funkcjonariuszy Policji jako potencjalnego napastnika dopóki Twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.

§ 19. Postępowanie w przypadku wystąpienia ostrzału zewnętrznego obiektu z broni i innych narzędzi i urządzeń, w tym zdarzenia o charakterze terrorystycznym.

1. W przypadku wystąpienia ostrzału zewnętrznego z broni i innych narzędzi i urządzeń (sygnał alarmowy „100”) poza strefą bezpośredniego zagrożenia należy wykonać następujące czynności:

- 1) pozostać w budynku;
- 2) powiadomić niezwłocznie o zagrożeniu na zasadach określonych w **§ 14**;
- 3) powiadomić najbliższe otoczenie nie wzbudzając paniki;
- 4) wpuścić do budynku zagrożonych przechodniów;
- 5) pozostać w nim z dala od oszklonych okien i drzwi ,poniżej wysokości parapetu;
- 6) starać się przemieścić do strefy bezpiecznej (np. klatki schodowe, hole windowe).

2. W strefie bezpośredniego zagrożenia na zewnątrz budynku należy unikać przemieszczania się na otwartych przestrzeniach wykorzystując w tym celu elementy infrastruktury, aby nie znaleźć się na linii ognia.

3. W strefie bezpośredniego zagrożenia, jeżeli osoby przebywają w budynku w pomieszczeniu ostrzelanym, należy wykonać następujące czynności:

- 1) natychmiast położyć się na podłodze;
- 2) czołgając się spróbować znaleźć najbliższą osłonę (ścianę, filar konstrukcyjny);

UWAGA!

Meble nie zapewniają prawidłowej osłony.

- 3) powiadomić niezwłocznie o zagrożeniu na zasadach określonych w §14;
- 4) jeżeli to możliwe, powiadomić najbliższe otoczenie nie wzbudzając paniki.

§ 20. Postępowanie w przypadku wystąpienia skażenia (rozlania, rozsypania, rozpylenia) niebezpieczną substancją chemiczną (NSCh), w tym zdarzenia o charakterze terrorystycznym (czynnik CBRN).

1. W przypadku skażenia NSCh wewnątrz budynku należy wykonać następujące czynności (sygnał alarmowy „100”):

- 1) opuścić pomieszczenie skażone, zamykając je;
- 2) chronić drogi oddechowe (oddychać przez wilgotne ubranie, chusteczkę lub inny materiał);
- 3) powiadomić niezwłocznie o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;
- 4) jeżeli to możliwe, powiadomić najbliższe otoczenie nie wzbudzając paniki;
- 5) jeżeli skażone zostały drogi ewakuacyjne należy pozostać w pokojach, otworzyć okna w celu zmniejszenia stężenia NSCh, w miarę możliwości uszczelnić drzwi i powiadomić o zagrożeniu telefonicznie na zasadach określonych w § 14, utrzymywać kontakt telefoniczny ze służbą ochrony obiektu lub koordynatorem działań i ewakuacji;
- 6) nie jeść, nie pić, nie palić papierosów;
- 7) nie zmieniać statusu pracy urządzeń elektroenergetycznych (nie włączać urządzeń, a w przypadku pracy urządzeń nie wyłączać, np. oświetlenie, komputer) do czasu ustalenia charakterystyki substancji.

UWAGA!

Na ogół zapach środków chemicznych jest wyczuwalny wcześniej, zanim ich stężenie stanie się groźne dla życia.

2. W przypadku bezpośredniego kontaktu z NSCh należy wykonać następujące czynności:

- 1) opuścić pomieszczenie skażone zamykając je;
- 2) powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;

- 3) jeżeli to możliwe, powiadomić najbliższe otoczenie nie wzbudzając paniki;
- 4) nie trzeć, nie dotykać ust i oczu;
- 5) zdjąć skażoną odzież zaraz po opuszczeniu strefy zagrożonej i spłukać skażone fragmenty lub całe ciało bieżącą wodą;
- 6) chronić drogi oddechowe (oddychać przez wilgotne ubranie, chusteczkę lub inny materiał);
- 7) nie jeść, nie pić, nie palić papierosów.

3. W przypadku zagrożenia skażeniem NSCh z zewnątrz budynku należy wykonać następującą czynność (sygnał alarmowy „100”):

- 1) zamknąć wszystkie okna i drzwi;
- 2) wyłączyć wentylację i klimatyzację;
- 3) słuchać cały czas komunikatów wewnętrznych oraz lokalnego radia lub TV;
- 4) uszczelnić otwory wokół drzwi i okien, w miarę możliwości zakleić wszystkie otwory i kanały;
- 5) w przypadku podejrzenia, że gaz albo szkodliwe opary dostają się do środka, należy oddychać płytko przez wilgotne ubranie, chusteczkę lub inny materiał;
- 6) powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14.

4. W przypadku ujawnienia podejrzanego pojemnika lub rzeczy oznaczonej symbolem NSCh należy (sygnał alarmowy „100”):

wzory symboli:

- 1) nie dotykać, nie demontować, nie otwierać pojemników, w których mogą znajdować się NSCh;

- 2) powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;
- 3) w przypadku ujawnienia podejrzanego przedmiotu lub urządzenia oznaczonego symbolem NSCh strefę zagrożenia wyznacza koordynator działań, jej obszar i sposób zabezpieczenia przekazywany jest służbie ochrony obiektu, odpowiedzialnemu za rejon lub wyznaczonym pracownikom Urzędu, a po przybyciu na miejsce uprawnionemu przedstawicielowi podmiotów ratowniczych, wiodąca służba: straż pożarna.

§ 21. Postępowanie w przypadku ujawnienia przedmiotu lub urządzenia oznaczonego symbolem promieniowania jonizującego lub wystąpienia skażenia promieniotwórczego, w tym zdarzenia o charakterze terrorystycznym (czynnik CBRN).

1. W przypadku ujawnienia podejrzanego przedmiotu lub urządzenia oznaczonego symbolem promieniowania jonizującego należy (sygnał alarmowy „100”):

wzory symboli:

- 1) nie zbliżać się do przedmiotów oznaczonych symbolem promieniowania jonizującego;
- 2) nie dotykać, nie demontować, nie otwierać pojemników, w których mogą znajdować się materiały promieniotwórcze lub rozszczepialne;
- 3) powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;
- 4) w przypadku ujawnienia podejrzanego przedmiotu lub urządzenia oznaczonego symbolem promieniowania jonizującego strefę zagrożenia wyznacza główny koordynator działań i ewakuacji, jej obszar i sposób zabezpieczenia przekazywany jest służbie ochrony obiektu, koordynatorowi działań i ewakuacji rejonu lub wyznaczonym pracownikom Urzędu, a po przybyciu na miejsce uprawnionemu przedstawicielowi podmiotów ratowniczych, wiodąca służba: straż pożarna oraz Państwowa Agencja Atomistyki.

UWAGA!

- **Im krótszy czas przebywania w pobliżu źródła promieniowania tym przyjęta mniejsza dawka promieniowania.**
- **Im dalej od źródła promieniowania tym bezpieczniej.**
- **Oslona osłabia promieniowanie.**
- **Nie każde zdarzenie związane z substancjami promieniotwórczymi jest niebezpieczne dla życia i zdrowia człowieka.**

2. W przypadku bezpośredniego kontaktu z substancją promieniotwórczą należy wykonać następujące czynności:

- 1) powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;
- 2) zdjąć odzież;
- 3) schować zdjętą odzież do plastikowej torby i szczelnie ją zamknąć;
- 4) umyć całe ciało (łącznie z włosami), założyć odzież zastępczą;
- 5) czekać na dalsze instrukcje postępowania i komunikaty;
- 6) nie jeść, nie pić, nie palić papierosów.

3. W przypadku zagrożenia skażeniem promieniotwórczym z zewnątrz budynku należy wykonać następujące czynność (sygnał alarmowy „100”):

- 1) słuchać oficjalnych komunikatów wewnętrznych i w mediach publicznych (radiowych, telewizyjnych, internetowych), zawierających informacje o zagrożeniu, przewidywanym rozwoju sytuacji oraz zawierających polecenia i zadania do realizacji;
- 2) zamknąć wszystkie okna i drzwi;
- 3) wyłączyć wentylację i klimatyzację;
- 4) uszczelnić otwory wokół drzwi i okien, w miarę możliwości zakleić wszystkie otwory i kanały;
- 5) pozostać wewnątrz pomieszczeń do czasu odwołania zalecenia;
- 6) w przypadku podejrzenia, że substancje promieniotwórcze dostają się do środka, należy oddychać płytko przez wilgotne ubranie, chusteczkę lub inny materiał;
- 7) nie przemieszczać się po terenie obiektu bez polecenia, utrzymywać kontakt telefoniczny z koordynatorem działań i ewakuacji rejonu, przełożonym lub służbą ochrony obiektu;
- 8) nie jeść, nie pić, nie palić papierosów.

§ 22. Postępowanie w przypadku katastrofy budowlanej lub wybuchu.

1. W przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej lub wybuchu (sygnał alarmowy „100”) w strefie bezpośredniego zagrożenia należy wykonać następujące czynności:

- 1) oddalić się do strefy bezpiecznej;
- 2) natychmiast powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;
- 3) gdy nie ma dodatkowego zagrożenia (np. pożaru, zagrożenia zasypania, zawalenia, porażenia prądem, itp.) udzielić pomocy osobom poszkodowanym;
- 4) w miarę możliwości wyłączyć urządzenia elektroenergetyczne;

- 5) przy opuszczaniu zagrożonej strefy zachować szczególną ostrożność;
- 6) przybyłym na miejsce podmiotom ratowniczym należy udzielić niezbędnych informacji dotyczących zdarzenia i jego okoliczności (np. o osobach rannych, uwięzionych, zaginionych), wiodąca służba: straż pożarna.

2. W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych i braku możliwości opuszczenia pomieszczenia należy niezwłocznie, dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy powiadomić o braku możliwości ewakuacji.

3. W przypadku unieruchomienia ciała (przysypania gruzem), bez utraty przytomności, należy wykonać następujące czynności:

- 1) jeśli istnieje nieograniczony dostęp do świeżego powietrza – nawoływać pomoc, w innym przypadku przede wszystkim oszczędzać tlen;
- 2) w przypadku posiadania sprawnego telefonu komórkowego wezwać pomoc określając pierwotną lokalizację;
- 3) stukać w różne elementy (najlepiej metalowe) dając znak ratownikom o swojej obecności i położeniu;
- 4) oszczędzać siły i zachować spokój;
- 5) zaznaczenie miejsca moczem ułatwi wytopienie przez psy ratownicze.

4. W przypadku doznania obrażeń (we własnym odczuciu nawet lekkich) zgłosić się do punktu pomocy medycznej (nie opuszczać miejsca zdarzenia bez przebadania przez lekarza, ponieważ skutki obrażeń mogą się ujawnić dopiero po kilku godzinach).

5. Jeśli wskutek katastrofy budowlanej lub wybuchu powstał pożar postępować tak, jak w przypadku pożaru.

§ 23. Postępowanie w przypadku ekspansywnych działań osób nie zrównoważonych i agresywnych.

1. Za osoby nie zrównoważone i agresywne uważa się:

- 1) dopuszczające się zamachu przeciwko życiu lub zdrowiu własnemu;
- 2) dopuszczające się zamachu przeciw życiu lub zdrowiu innej osoby;
- 3) dopuszczające się zamachu wobec bezpieczeństwa powszechnego;
- 4) w gwałtowny sposób niszczące lub uszkadzające przedmioty znajdujące się w ich otoczeniu;
- 5) poważnie zakłócające pracę lub uniemożliwiające normalne funkcjonowanie pracowników Urzędu poprzez agresję słowną, fizyczną lub nieobyczajne zachowanie.

2. W przypadku kontaktu z osobą nie zrównoważoną i agresywną należy:

- 1) natychmiast powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;
- 2) w pomieszczeniach wyposażonych w przyciski napadowe, w momencie bezpiecznym; dyskretnie nacisnąć przycisk napadowy, nie należy zakładać, że zrobił to już ktoś inny;
- 3) zachować szczególną ostrożność;
- 4) w razie potrzeby wezwać na pomoc innych pracowników;
- 5) unikać przebywania z osobą agresywną w zamkniętym pomieszczeniu;
- 6) unikać zbliżania się na bliską odległość (wyciągniętych ramion);
- 7) przyjąć pozycję podobną do osoby agresywnej, ale nigdy nie unosić rąk do góry (jest to oznaka chęci do walki);
- 8) w miarę możliwości ograniczyć dostęp do niebezpiecznych przedmiotów (np. noże, nożyczki, itp.);
- 9) nie przejawiać konfrontacyjnych zachowań, unikać sporów i prowokacji;
- 10) zachować spokój i opanowanie, ale bez okazywania strachu:
 - a) mówić łagodnym, spokojnym tonem,
 - b) przedstawić się (nawet fałszywe dane – brak anonimowości obniża napięcie),
 - c) starać się przekonać osobę agresywną o chęci działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim obecnym,
 - d) zadeklarować chęć pomocy, a jednocześnie nie dopuszczać do zachowań agresywnych,
 - e) zaproponować np. dostęp do telefonu w celu odwrócenia uwagi osoby agresywnej i rozładowania napięcia (niezbędny czas na dotarcie pomocy).

3. W przypadku kumulacji agresji starać się ukierunkować agresję fizyczną na przedmioty, bądź dopuścić do słownej ekspresji agresji redukującej napięcie i obniżającej ryzyko agresji fizycznej.

4. Nie używać siły fizycznej, jeżeli nie jest to uzasadnione – uzasadnia to jedynie bezpośrednie i realne zagrożenie zdrowia lub życia swojego lub innych osób w otoczeniu (obrona konieczna).

§ 24. Postępowanie w przypadku ekspansywnych działań tłumu:

- 1) Zapobieganie wtargnięciu tłumu do Urzędu:

- a) przestrzeń w budynku należy podzielić na strefy dostępu z możliwością natychmiastowego zamknięcia oddzieleń stref (drzwi, krat, itp.),
- b) służba ochrony powinna monitorować ruch osobowy w obiekcie i terenie przyległym, zwłaszcza okolice wejść do obiektu,
- c) służba ochrony powinna posiadać środki łączności umożliwiające natychmiastowe powiadomienie użytkowników obiektu o zagrożeniu i wezwaniu Policji,
- d) organizacja pracy powinna zapewnić płynność obsługi klientów i zapobiegać nadmiernemu gromadzeniu się liczby osób oczekujących,
- e) do zapanowania nad tłumem agresywnym nie posiadamy odpowiednich sił i środków, tylko zwarte pododdziały Policji praktycznie mogą zneutralizować zagrożenie,
- f) w sytuacji ekstremalnej, kiedy na miejscu nie ma jeszcze sił i środków Policji, a kontakt z tłumem jest w etapie negocjacji (istnieje możliwość spokojnej komunikacji) można podjąć próbę przekazania informacji, która częściowo rozładuje napięcie lub ukierunkuje żądania w inną stronę (więź łącząca tłum ulega zanikowi, jeżeli nowe bodźce stworzą inne emocje),
- g) w przypadku braku komunikacji i wystąpienia realnego zagrożenia należy powiadomić wszystkich użytkowników obiektu o sytuacji i izolować budynek poprzez zamknięcie stref dostępu;

2) Wyjście z tłumu:

- a) przebywając w obiekcie należy zapoznać się z obiektem, zorientować się, gdzie są wyjścia i zapamiętać drogę do nich, pomyśleć, gdzie w razie paniki, gdy zadziała psychologia tłumu, będzie biegło więcej ludzi i postarać się stworzyć plan alternatywny,
- b) należy myśleć nieszablonowo, większość zachowuje się bezmyślnie (np. biegnie w jakimś kierunku, nie wiedząc, dlaczego w tym), nie dać się porwać owoemu pędowi, należy wybrać własny kierunek, należy ufać swojemu rozumowi, nie psychologii tłumu,
- c) należy wykonać polecenia przełożonego, koordynatora działań i ewakuacji lub służb ratowniczych przybyłych na miejsce,
- d) gdy widzisz, że ludzie wokół ciebie zaczynają być agresywni, dążą do konfrontacji - wycofaj się w bezpieczne miejsce,
- e) staraj się nie dopuścić do wzbudzenia u siebie bardzo silnych, negatywnych emocji, gdy czujesz, że niebezpiecznie rosną, opuść teren wydarzenia,

- f) kiedy znajdziesz się w sytuacji, w której zadziała psychologia tłumu, nie staraj się iść pod prąd, raczej przesuвай się systematycznie w obszary najmniejszego zagęszczenia,
- g) należy unikać stania przy murze, metalowej siatce, barierkach itp., lepiej, by tłum przyciskał cię do innych ludzi niż do twardych przedmiotów,
- h) należy uważać, aby się nie przewrócić,
- i) należy dążyć do pozostania na obrzeżach tłumu, unikać środka,
- j) należy starać się zachować zimną krew, nie ulegać swoim emocjom, nie śpieszyć się,
- k) należy schować elementy identyfikujące jako pracownika Urzędu, ale należy mieć je przy sobie,
- l) należy szukać dróg, wyjść awaryjnych, unikać wchodzenia w zamknięte przestrzenie wraz z dużą grupą ludzi,
- m) należy skorzystać z pierwszej okazji, aby opuścić tłum.

§ 25. Postępowanie w przypadku stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego:

- 1) w przypadku stwierdzenia stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego należy natychmiast powiadomić o zagrożeniu na zasadach określonych w § 14;
- 2) jeżeli stan osoby tego wymaga udzielić pierwszej pomocy lub wsparcia psychicznego oraz zabezpieczyć osobę zagrożoną przed urazami wtórnymi;
- 3) zabezpieczyć miejsce zdarzenia;
- 4) udzielić uprawnionym przedstawicielom podmiotów ratowniczych wszelkich informacji mogących pomóc w diagnozie poszkodowanej osoby;
- 5) udzielić szczegółowych informacji, co do przebiegu zdarzenia, pracownikowi Samodzielnych Stanowisk Pracy ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Spraw Przeciwożarowych.

§ 26. Uprawnienia kierującego działaniami ratowniczymi (KDR) na miejscu zdarzenia.

1. KDR ma prawo do:

- 1) zarządzenia ewakuacji ludzi z rejonu objętego działaniem ratowniczym w przypadku zagrożenia życia i zdrowia, szczególności gdy:
 - a) istnieje możliwość powstania paniki,
 - b) przewidywany rozwój zdarzeń może spowodować odcięcie drogi ewakuacyjnej;
- 2) wydania zakazu przebywania w rejonie objętym działaniem ratowniczym osób postronnych oraz utrudniających prowadzenie działania ratowniczego;

3) ewakuacji mienia, w szczególności gdy:

- a) istnieje możliwość rozprzestrzenienia się pożaru lub innego zagrożenia;
- b) usytuowanie mienia utrudnia prowadzenie działania ratowniczego;

4) polecenia wykonania prac wyburzeniowych oraz rozbiórkowych, w szczególności w sytuacjach:

- a) zagrożenia ludzi, zwierząt lub mienia,
- b) potrzeby dotarcia do źródeł zagrożenia w celu jego rozpoznania oraz ograniczenia wzrostu,
- c) potrzeby użycia środków gaśniczych i neutralizatorów oraz odprowadzenia substancji toksycznych,
- d) potrzeby zapewnienia dróg dojścia i ewakuacji;

5) wstrzymania komunikacji w ruchu lądowym, w szczególności w celu:

- a) zapewnienia właściwego ustawienia i eksploatacji sprzętu ratowniczego,
- b) zapewnienia dróg komunikacyjnych na potrzeby działania ratowniczego,
- c) eliminacji zagrożeń powodowanych przez środki komunikacji,
- 4) realizacji zadań określonych powyżej.

6) przyjęcia w użytkowanie, na czas niezbędny do działania ratowniczego, pojazdów, środków technicznych i innych przedmiotów, a także ujęć wody, środków gaśniczych oraz nieruchomości przydatnych w działaniu ratowniczym, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 24 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;

7) odstąpienia od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne, z zachowaniem wszelkich dostępnych w danych warunkach zabezpieczeń, jeżeli w ocenie kierującego działaniem ratowniczym, dokonanej w miejscu i czasie zdarzenia, istnieje prawdopodobieństwo uratowania życia ludzkiego, w szczególności w przypadkach, gdy:

- a) z powodu braku specjalistycznego sprzętu zachodzi konieczność zastosowania sprzętu zastępczego,
- b) fizyczne możliwości ratownika mogą zastąpić brak możliwości użycia właściwego sprzętu,
- c) jest możliwe wykonanie określonej czynności przez osobę zgłaszającą się dobrowolnie.

2. Zarządzenia kierującego działaniem ratowniczym są decyzjami, którym może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, w trybie przepisów Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

3. Kierujący działaniem ratowniczym jest uprawniony do żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, jednostek gospodarczych i organizacji społecznych oraz od obywateli.

4. Udzielenie pomocy może polegać na współdziałaniu w realizacji zadań wymienionych powyżej, udostępnieniu nieruchomości, środków i przedmiotów, albo na bezpośrednim wykonaniu wskazanych czynności.

5. Kierujący działaniem ratowniczym, zwracając się z żądaniem o udzielenie pomocy przez instytucje państwowe, jednostkę gospodarczą, organizację społeczną, a także obywatela, jest obowiązany okazać legitymację służbową albo legitymację stwierdzającą członkostwo lub zatrudnienie w jednostce ochrony przeciwpożarowej.

§ 27. Uprawnienia kierującego działaniami (KD) na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym.

1. Jeżeli jest to uzasadnione sytuacją na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym, kierujący działaniami, mając na uwadze zapewnienie bezpieczeństwa osób i mienia, może, w zakresie oraz na czas niezbędny do skutecznego prowadzenia działań antyterrorystycznych:

- 1) zarządzić ewakuację osób lub mienia z miejsca zdarzenia o charakterze terrorystycznym i z jego otoczenia do wskazanego miejsca, obiektu lub obszaru;
- 2) wstrzymać albo ograniczyć ruch pieszych, a także wprowadzić zakaz przebywania osób postronnych w miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym i w jego pobliżu;
- 3) wstrzymać albo ograniczyć ruch pojazdów w miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym lub w jego otoczeniu, a także kursowanie środków publicznego transportu zbiorowego w porozumieniu z organem kierującym ruchem tych środków transportu albo skierować pojazd w określone miejsce;
- 4) zażądać od organu kierującego ruchem kolejowym wstrzymania albo ograniczenia ruchu kolejowego w miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym lub w jego otoczeniu albo zatrzymania pojazdu kolejowego lub skierowania go w określone miejsce;
- 5) zażądać od organu kierującego ruchem jednostek pływających wstrzymania albo ograniczenia ruchu jednostek pływających w porcie lub akwenu będącym miejscem zdarzenia o charakterze terrorystycznym lub akwenu sąsiadującym z nimi albo zatrzymania jednostki pływającej lub skierowania jej w określone miejsce;

- 6) zażądać od organu kierującego ruchem lotniczym wstrzymania albo ograniczenia ruchu lotniczego na lotnisku będącym miejscem zdarzenia o charakterze terrorystycznym;
- 7) żądać nieodpłatnego korzystania z nieruchomości lub nieodpłatnego przejęcia do używania ruchomości, w tym środków transportu, a także przedmiotów i urządzeń, koniecznych do przeprowadzenia działań kontrterrorystycznych;
- 8) żądać udzielenia pomocy od instytucji, organizacji, przedsiębiorców i osób fizycznych lub wydawać im polecenia inne niż określone w pkt. 1–7, zmierzające do minimalizacji lub usunięcia skutków zdarzenia o charakterze terrorystycznym, zapobieżenia powstaniu kolejnych zdarzeń o charakterze terrorystycznym lub wykrycia i ujęcia osób odpowiedzialnych za spowodowanie tych zdarzeń.

2. Instytucje, organizacje, przedsiębiorcy i osoby fizyczne są obowiązani wykonać skierowane do nich polecenia i żądania kierującego działaniami wymienione w ust. 1.

ROZDZIAŁ 5

ORGANIZACJA EWAKUACJI DORAŻNEJ LUDZI

§ 28. Ewakuacja doraźna ludzi ze strefy/rejonu zagrożonego.

1. W przypadku powstania pożaru, innego miejscowego zagrożenia oraz zdarzeń i okoliczności wewnętrznych lub zewnętrznych, uniemożliwiających dalsze funkcjonowanie części lub całości obiektu Urzędu, może zostać ogłoszona ewakuacja doraźna osób przebywających w strefie/rejonie zagrożonym. Ewakuacja rozpoczyna się od momentu wygenerowania automatycznego alarmu przez SSP lub otrzymania komunikatu alarmowego o ewakuacji wydanego przez głównego koordynatora działań i ewakuacji, KDR lub KD, koordynatora działań i ewakuacji rejonu zgodnie z ust. 9 niniejszego paragrafu.

2. Uruchomienie ewakuacji doraźnej następuje po przekazaniu wszystkim osobom w strefie/rejonie zagrożonym lub w całym budynku komunikatu alarmowego o ewakuacji.

3. Ewakuacji doraźnej podlegają bezwzględnie wszystkie osoby przebywające w strefie/rejonie zagrożonym.

UWAGA!

W przypadku ewakuacji doraźnej w wyniku zdarzenia o charakterze terrorystycznym należy brać pod uwagę możliwość przeprowadzenia ataku symultanicznego – kierujący ewakuacją musi rozważyć zakres ewakuacji i miejsce zbiórki ewakuowanych oraz formę zabezpieczenia przebywających w obiekcie osób przed kolejnym potencjalnym atakiem, np. przy użyciu broni palnej czy innych form ataku; wymagana jest ścisła współpraca kierującego ewakuacją z KD lub KDR. Przed rozpoczęciem ewakuacji lub w jej początkowej fazie, o ile to możliwe, należy dokonać rozpoznania rejonu miejsca zbiórki

ewakuowanych przed wejściem na jego teren osób ewakuowanych pod kątem sprawdzenia, czy obszar ten jest bezpieczny (brak podejrzanych osób, pojazdów itp.) w celu uniknięcia tzw. ataku wtórnego. W przypadku ujawnienia jakiegokolwiek zagrożenia należy relokować ewakuowanych do alternatywnego miejsca zbiórki, jeżeli to możliwe, po wcześniejszym sprawdzeniu - rozpoznaniu terenu.

4. W zależności od stopnia i charakteru zagrożenia ewakuacja doraźna może być całkowita lub częściowa. W przypadku ewakuacji częściowej ze strefy/rejonu zagrożonego osoby przebywające w tej strefie są ewakuowane, natomiast osoby przebywające poza tą strefą/rejonem nie podlegają ewakuacji i pozostają w miejscu przebywania, pracownicy Urzędu pozostają na swoich stanowiskach pracy.

5. Do ewakuacji ludzi służą oznakowane, poziome drogi ewakuacyjne - korytarze na poszczególnych kondygnacjach i oznakowane, pionowe drogi ewakuacyjne - klatki schodowe oraz wyjścia ewakuacyjne zlokalizowane na poziomie parteru, po wyjściu z budynków należy kierować się bezzwłocznie do miejsca zbiórki ewakuowanych.

6. W szczególnych przypadkach, powstałych w wyniku rozwoju sytuacji lub ujawnienia zagrożenia, koordynator działań i ewakuacji, KDR lub KD może zakazać poruszania się po konkretnych odcinkach dróg ewakuacyjnych lub wskazać inne sposoby ewakuacji ludzi. Po zlokalizowaniu zagrożenia o charakterze terrorystycznym np. atak przy użyciu broni palnej lub innego niebezpiecznego narzędzia, materiału wybuchowego czy jednego z czynników CBRN, ewakuację należy prowadzić w kierunku przeciwnym do ujawnionego źródła zagrożenia.

7. W przypadku powstania strefy zagrożenia na parterze budynku i braku możliwości ewakuacji ludzi wyjściami ewakuacyjnymi, a zagrożone jest życie lub zdrowie ludzi, może zostać wydane polecenie ewakuacji poprzez otwory okienne zlokalizowane na wyższych piętrach budynku, za pomocą sprzętu ratowniczego.

UWAGA!

Zbijając tafelę szkła w oknie lub drzwiach nigdy nie należy uderzać w środek lub dolną część, gdyż spadające odłamki lub tafle szkła mogą niebezpiecznie pokaleczyć. Uderzać należy zawsze krótkim, mocnym ruchem za pomocą twardego narzędzia, w górną część tafli szkła, stojąc z boku, poza światłem okna lub drzwi.

8. W miarę możliwości, (determinacja czasowa) ewakuacja doraźna powinna zostać poprzedzona czynnościami przygotowującymi do jej sprawnego przeprowadzenia. Do podstawowych czynności przygotowujących ewakuację należy:

- 1) sprawdzenie dróg i wyjść ewakuacyjnych pod względem ich drożności, zabezpieczenie wejść do budynku oraz przewidzianych do wykorzystania zapasowych wyjść ewakuacyjnych, itp.(sprawdzenie klatek schodowych realizowane jest przez użytkowników danego piętra w zakresie do półpiętra-spocznika schodów, w górę i w dół biegu schodów);
- 2) w przypadku zdarzeń o charakterze terrorystycznym, zwrócenie uwagi na przedmioty, urządzenia, paczki, itp., których obecność w danym miejscu jest nieuzasadniona;
- 3) w przypadku ujawnienia podejrzanego przedmiotu lub urządzenia postępować zgodnie z § **14**;
- 4) w miarę możliwości, zabezpieczenie w dostępny sposób dokumentacji, w tym dokumentacji w wersji elektronicznej, wyłączenie urządzeń elektrycznych, sprzętu komputerowego, zamknięcie okien, spakowanie rzeczy osobistych, informowanie klientów o drogach i wyjściach ewakuacyjnych;
- 5) zabezpieczenie przez kierowników komórek organizacyjnych list obecności lub innych dokumentów niezbędnych do weryfikacji obecności pracowników w miejscu zbiórki ewakuowanych.

9. Komunikat alarmowy o zarządzeniu ewakuacji ludzi może być przekazany telefonicznie lub osobiście przez głównego koordynatora działań i ewakuacji, KDR, KD, koordynatorów działań i ewakuacji rejonów oraz przez gońców - osoby wyznaczone doraźnie przez wyżej wymienionych (np. służbę ochrony obiektu, pracowników Urzędu lub funkcjonariuszy służb) lub moduł powiadamiania alarmowego w komunikatorze Intrakom.

10. Po otrzymaniu komunikatu alarmowego o zarządzeniu ewakuacji ludzi koordynatorzy działań i ewakuacji rejonów są zobowiązani wykonać następujące czynności:

- 1) założyć kamizelkę;
- 2) przekazać komunikat alarmowy o zarządzeniu ewakuacji ludzi do kierowników oddziałów i pracowników w rejonie odpowiedzialności;
- 3) w miarę możliwości wykonać czynności przygotowujące do ewakuacji wg ust. 8;
- 4) udać się na danej kondygnacji budynku do najdalej położonego od drzwi ewakuacyjnych pomieszczenia w swoim wydziale i sprawdzić czy dotarł sygnał ewakuacyjny do wszystkich osób, a w przypadku osób niereagujących, wydać im polecenie zaprzestania pracy oraz ewakuacji;
- 5) po opuszczeniu pomieszczeń przez użytkowników udać się w kierunku wyjść ewakuacyjnych, sprawdzając po drodze wszystkie pomieszczenia, w tym również

sanitariaty, pokoje socjalne i pomieszczenia gospodarcze, tak aby upewnić się, że wszystkie pomieszczenia zostały opuszczone;

- 6) po sprawdzeniu pomieszczenia zamknąć drzwi, a jeżeli klucz znajduje się w zamku, przekręcić go i pozostawić w drzwiach, w celu ułatwienia dostępu służbom ratowniczym; rozwiązywać doraźne problemy i konflikty oraz stanowczo reagować na jakąkolwiek niesubordynację np. przemieszczanie się pod prąd czy próby powrotu do opuszczonych pomieszczeń;
- 7) opuścić nadzorowany przez siebie obszar jako ostatni, a w miejscu zbiórki złożyć przełożonym lub kierującym ewakuacją zwięzły meldunek o ilości osób, które opuściły nadzorowany rejon i które nadal mogą być zagrożone.

11. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, w stanie wyższej konieczności, decyzję o ewakuacji doraźnej może podjąć osoba nie wymieniona w ust. 1 niniejszego paragrafu (ewakuacja spontaniczna), o podjętej decyzji należy niezwłocznie powiadomić zgodnie z § 14, a w trakcie prowadzonych działań ratowniczych koordynatora działań i ewakuacji; kierowanie ewakuacją powinna przejąć osoba opanowana, posiadająca zdolność do radzenia sobie ze stresem, posiadające cechy przywódcze oraz autorytet (naturalny lider).

12. Zabrania się korzystania z wind (dźwigów osobowych i towarowych) w czasie ewakuacji! Osoby przebywające w windzie powinny jak najszybciej opuścić kabinę.

13. Przebywającym w budynku klientom należy wskazać drogi ewakuacji, osobom o ograniczonej zdolności poruszania należy udzielić wsparcia psychicznego i niezbędnej pomocy fizycznej.

14. Ewakuację doraźną ludzi należy prowadzić w sposób zorganizowany, sprawny i zdecydowany, aby nie dopuścić do powstania paniki.

15. Użytkownicy poszczególnych pomieszczeń zobowiązani są znać lokalizację wszystkich wyjść ewakuacyjnych oraz rejonu zbiórki ewakuowanych i drogi dojścia do niego.

16. Miejsce zbiórki ewakuowanych doraźnie wyznacza główny koordynator działań i ewakuacji, KDR lub KD.

17. Lokalizacja zastępczego miejsca zbiórki będzie przekazywana w formie komunikatu na bieżąco w ramach prowadzonych działań ratowniczych.

18. Informację o osobach poszkodowanych należy natychmiast przekazać kierownikowi komórki organizacyjnej, koordynatorowi działań i ewakuacji, a po przybyciu służb ratowniczych KDR lub KD.

19. Ewakuacji doraźnej nie podlega mienie, o ile przepisy odrębne tak nie stanowią, w przypadku krótkiego czasu na jej przeprowadzenie dotyczy to również samochodów pozostawionych na parkingu wewnętrznym Urzędu, należy natomiast zabrać ze sobą rzeczy osobiste (torby, dokumenty tożsamości, kurtki, płaszcze).

20. Osoby opuszczające pomieszczenia biurowe, których są użytkownikami pozostawiają drzwi od pomieszczenia zamknięte na klucz (klucz zostaje w zamku) i wyznaczoną drogą ewakuacyjną, zgodnie z otrzymanym poleceniem opuszczają budynek.

21. Pomieszczenia o ograniczonym dostępie należy zamknąć na klucz, a klucze przekazać koordynatorowi działań i ewakuacji lub służbie ochrony obiektu.

22. Przy poruszaniu się drogami ewakuacyjnymi, należy stosować się do następujących zasad:

- 1) osoby znajdujące się na drodze ewakuacyjnej poruszają się szybkim krokiem, lecz bez przebiegania i wyprzedzania osób znajdujących się przed nimi;
- 2) nie wolno zatrzymywać się, tamować ruchu i poruszać się w kierunku przeciwnym wyznaczonemu kierunkowi ewakuacji;
- 3) osoby o ograniczonej zdolności poruszania się wraz z opiekunami należy ewakuować w sposób nie ograniczający zdolność ewakuacji pozostałym osobom (tamowanie ruchu);
- 4) w przypadku ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania, w tym osób niepełnosprawnych, należy stosować poniższe zasady:
 - a) przed nawiązaniem kontaktu fizycznego, należy uprzedzić o tym osobę niepełnosprawną, wymieniając swoje imię i powiedzieć jej co się dzieje,
 - b) osoby niewidome korzystają ze swoich rąk do utrzymywania równowagi, więc jeśli chcemy taką osobę poprowadzić, należy zaproponować jej swoje ramię, zamiast chwycić ją za rękę,
 - c) idąc opisujemy otoczenie i wskazujemy przeszkody, np. schody („w górę” lub „w dół”),
 - d) jeśli chcemy ostrzec osobę niewidomą, zrobmy to w sposób konkretny, sam okrzyk „uważaj!” nie pozwoli jej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić czy coś przeskoczyć,
 - e) zanim zaczniemy mówić do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, upewnijmy się, że ta osoba na nas patrzy, w zależności od sytuacji należy zamachać ręką, dotknąć jej ramienia, mówić z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy,

- f) należy być tolerancyjnym, akceptować bezradność i „słabość psychiczną” osoby, której pomagamy, budować zaufanie i poczucie bezpieczeństwa,
 - g) do pomocy należy wykorzystać opiekunów i osoby z najbliższego otoczenia,
 - h) postępować w sposób pewny i zdecydowany,
 - i) należy pozwolić osobie niepełnosprawnej, jeśli zezwala na to sytuacja, na samodzielne działanie,
 - j) wózek inwalidzki należy pchać na wyraźną prośbę osoby niepełnosprawnej lub po uzyskaniu zgody na propozycję pomocy w prowadzeniu wózka,
 - k) nie należy poganiać i okazywać zniecierpliwienia, gdy osoba niepełnosprawna reaguje wolniej niż tego oczekujemy, należy dostosować się do tempa osoby niepełnosprawnej lub poszkodowanej,
 - l) w przypadkach koniecznych zastosuj techniki fizycznej ewakuacji (chwyty ratownicze);
- 5) należy umożliwić ewentualne przejście służbie ochrony obiektu lub służbom ratowniczym poruszającym się w kierunku przeciwnym do wyznaczonego kierunku ewakuacji;
- 6) szybkość poruszania się należy dostosować do osób znajdujących się przed nami;
- 7) nie wolno napierać na osoby znajdujące się w drzwiach lub przejściach ewakuacyjnych;
- 8) w przypadku wystąpienia zadymienia należy poruszać się w pozycji pochylonej, jak najniższej podłogi, gdzie jest najmniejsze stężenie dymu (w przypadku pożaru);
- 9) należy poruszać się wzdłuż ścian, zwracając uwagę na oznakowania kierunku ewakuacji lub zgodnie z ogłaszanych komunikatami;
- 10) w przypadku wystąpienia silnego zadymienia lub braku oświetlenia na klatce schodowej należy schodzić na kolanach (na czworaka), ustawiając się tyłem do kierunku ewakuacji;
- 11) z osobami ulegającymi panice należy nawiązać kontakt słowny, uspokoić je, wyrzucić presję psychiczną w celu podporządkowania się poleceniom kierującego ewakuacją, a w ostateczności użyć przymusu fizycznego (np. przytrzymania, unieruchomienia);
- 12) należy zachować ciszę i spokój tak aby były słyszalne polecenia kierującego ewakuacją.

UWAGA!

Powstawaniu objawów paniki sprzyja chaos, dezinformacja, bezradność, brak pomocy lub osoby przywódczej.

23. W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych należy niezwłocznie, dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz

odciętej strefy powiadomić koordynatora działań i ewakuacji lub kierownika komórki organizacyjnej, służbę ochrony obiektu, przybyłych na miejsce ratowników, o braku możliwości ewakuacji, a następnie należy udać się do pomieszczenia, miejsca najbardziej oddalonego od źródła zagrożenia, utrzymując w miarę możliwości kontakt z ww. i oczekiwać na ewakuację przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych służb ratowniczych.

24. W przypadku konieczności skoku z okna na rozstawiony skokochron należy czekać na sygnał strażaka (aby uniknąć skoku na innego człowieka lub nie całkowicie napełniony skokochron), w przypadku ewakuacji za pomocą drabin, podnośników lub innego sprzętu ratowniczego i technik ratowniczych należy bezwzględnie podporządkować się poleceniom i instrukcjom ratowników.

25. Ewakuowani po opuszczeniu budynku udają się do miejsca zbiórki (ust. 16 i 17), gdzie pracownicy zgłaszają się do swoich kierowników komórek organizacyjnych, a pozostałe osoby do rozliczającego ewakuację. Wszystkie osoby oczekują na dalsze dyspozycje. **Zabrania się samowolnego oddalania !**

26. Kierownicy komórek organizacyjnych na miejscu zbiórki sprawdzają imienne listy pracowników, stażystów, praktykantów i informują głównego koordynatora działań i ewakuacji, KDR lub KD o stanie osobowym oraz o ewentualnej nieobecności osób ewakuowanych.

27. Odwołanie ewakuacji następuje na wyłączne polecenie głównego koordynatora działań i ewakuacji, KD lub KDR. Komunikat o odwołaniu ewakuacji przekazywany jest telefonicznie lub osobiście; przykładowy komunikat odwołujący ewakuację:

„Uwaga. Odwołuje się komunikat o ewakuacji. Potwierdzono brak zagrożenia. Proszę wrócić do miejsca pracy”.

ROZDZIAŁ 6

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 29. Przetwarzanie danych osobowych.

1. Przetwarzanie danych osobowych w instrukcji i dokumentach określonych w instrukcji (wykazy koordynatorów działań i ewakuacji) jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego wynikającego z art. 207¹ § 1 pkt.3 oraz § 2, w związku z art. 209¹ § pkt.2, art. 237³ - 237⁴ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

2. Celem przetwarzania danych osobowych jest poinformowanie stałych użytkowników obiektu o zadaniach i obowiązkach, zakresach odpowiedzialności w przedmiocie bezpieczeństwa obiektu, sposobów postępowania oraz osobach wyznaczonych do organizacji działań ratowniczych, w tym organizacji ewakuacji ludzi w przypadku powstania pożaru lub

wystąpienia innego miejscowego zagrożenia (faktycznego lub domniemanego) lub sytuacji kryzysowej (stanu zagrożenia zdrowia i życia).

3. Przetwarzane dane osobowe, które staną się zbędne do celów określonych w ust. 2, bez zbędnej zwłoki zostaną usunięte z treści niniejszej instrukcji i dokumentów określonych w instrukcji o ile inne przepisy prawa nie stanowią inaczej.

4. Zakres przetwarzania danych osobowych w dokumentacji szkoleniowej i ochronę danych osobowych regulują odrębne przepisy.

§ 30. Wymogi dla osób funkcyjnych wyznaczanych do wykonywania zadań ratowniczych na terenie Urzędu:

- 1) osoby wyznaczane do wykonywania zadań ratowniczych na terenie Urzędu: koordynatorzy działań i ewakuacji oraz do udzielania pierwszej pomocy, powinny posiadać wiedzę z przewidywanego zakresu prowadzenia działań ratowniczych, posiadać wiedzę techniczną na temat eksploatowanych urządzeń przeciwpożarowych oraz dobrą znajomość rozkładu pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych w obiekcie;
- 2) osoby te musi cechować opanowanie, zdolność radzenia sobie ze stresem, muszą posiadać cechy przywódcze oraz autorytet wśród współpracowników (naturalni liderzy).

§ 31. Zasady postępowania w przypadku ogłoszenia sygnałów alarmowych, komunikatów ostrzegawczych systemu powszechnego ostrzegania i alarmowania, zarządzenia ewakuacji planowej oraz wprowadzenia stopni alarmowych określają odrębne przepisy.

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

1. Załącznik nr 1 do instrukcji:
Schemat alarmowania w urzędzie w przypadku wystąpienia zagrożenia.
2. Załącznik nr 2 do instrukcji:
Wskazówki dla osoby prowadzącej rozmowę z osobą informującą o fakcie podłożenia ładunku wybuchowego lub innym zagrożeniu oraz otrzymującej informację z innych źródeł.
3. Załącznik nr 3 do instrukcji
Pomocnicze procedury dla głównych koordynatorów działań i ewakuacji.
4. Załącznik nr 4 do instrukcji:
Pomocnicze procedury dla koordynatorów działań i ewakuacji rejonów.